

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาคำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำเสนอ
ตามลำดับดังนี้

1. ความสำคัญของการเรียนการสอนและระบบการเรียนการสอน
2. การเรียนการสอนด้านต่างๆ
 - ก. ด้านจุดประสงค์
 - ข. ด้านเนื้อหา
 - ค. ~~ด้านวิธีสอน~~
 - ง. ~~ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน~~
 - จ. ~~ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน~~
 - ฉ. ~~ด้านการวัดและประเมินผล~~
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - ก. งานวิจัยในประเทศ
 - ข. งานวิจัยต่างประเทศ

1. ความสำคัญของการเรียนการสอนและระบบการเรียนการสอน

การเรียนการสอนมีบทบาทสำคัญมากในการให้การศึกษาและเกี่ยวข้องกับหลายฝ่าย ทั้งผู้สอน ผู้เรียนและหลักสูตร ในการเรียนการสอนนั้น ผู้สอนเป็นผู้ให้ความรู้แก่ผู้เรียน เป็นผู้แสดงพฤติกรรมด้านการสอนโดยตรง เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ มีความสามารถตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดขึ้นตามลักษณะ เฉพาะของแต่ละสถาบันการศึกษา ดังนั้น การสอนจึงเป็นการจัดสภาพการณ์ สถานการณ์หรือกิจกรรมอย่างมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ เกิดการเรียนรู้ มีความเจริญงอกงามทั้งทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา บรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษาระดับนั้นๆ ได้เป็นอย่างดี

การเรียนการสอนในวิทยาลัยครู เป็นการเรียนการสอนเพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้ และสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้ในโอกาสต่อไป จึงเป็นการเรียนการสอนที่เน้นเรื่องการฝึกทักษะด้านวิธีสอนเป็นสำคัญ สถาบันการฝึกหัดครูและวิทยาลัยครูตลอดจนอาจารย์ผู้สอนจึงต้องจัดระบบการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับระบบการเรียนการสอนไว้หลายประการก็จะกล่าวถึงในลำดับต่อไป

สุกัญญา ศิริทันทิก (2523: 60) กล่าวถึงระบบการเรียนการสอนไว้ว่า

อาจารย์มีบทบาทอันสำคัญยิ่งในระบบการผลิตบัณฑิต เพราะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการดำเนินงานผลิตบัณฑิตให้โดยคุณภาพตามต้องการ โดยผ่านระบบการเรียนการสอน โครงการผลิตบัณฑิตจะมีคุณภาพมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับ การสอนของอาจารย์ ประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ขึ้นอยู่กับความสามารถ ในการจัดการสอนของอาจารย์เอง การสอนไม่ว่าจะเป็นสาขาวิชาใดแบบใด จำนวนผู้เรียนมากน้อยเพียงใด อาจจัดเข้าเป็นระบบการสอนได้ ระบบการเรียนการสอนเป็นวิธีจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ มีระเบียบแบบแผน มีขั้นตอนการวางแผนที่แน่นอน ใช้ได้สำหรับการสอนทั้งแก่กลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อยจนกระทั่งการสอนแบบรายบุคคล แนวความคิดหรือหลักการของระบบการเรียนการสอน จะนำไปใช้ได้ในการวางแผนการสอนระดับต่างๆ ตั้งแต่ หลักสูตร วิชาที่สอน หน่วยย่อยในรายวิชา จนกระทั่งบทเรียน

พันทิพา อุทัยสุข (2523: 14-15) กล่าวถึงระบบการเรียนการสอนไว้อีกว่า "ระบบการเรียนการสอนเป็นระบย่อยในระบบการศึกษาหรือระบบโรงเรียน ซึ่งในตัวเอง ก็มีความเป็นระบบอย่างสมบูรณ์" นอกจากนี้ยังกล่าวไว้อีกโดยสรุปได้ว่า ครูในฐานะผู้ควบคุมกระบวนการเรียนการสอนจะต้องรู้จักระบบการจัดการเรียนการสอนและปฏิบัติการตามขั้นตอนของการจัดระบบการเรียนการสอน ซึ่งมีขั้นตอนต่างๆดังนี้

1. ศึกษาเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรว่าจะต้องสอนอะไร มากน้อยเพียงใดและความมุ่งหมายทั่วไปในการให้เนื้อหาวิชานั้น
2. วินิจฉัยภูมิหลังของผู้เรียน เพื่อจะได้ออกกำหนดวัตถุประสงค์และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสม
3. การกำหนดวัตถุประสงค์โดยคำนึงถึงเนื้อหาวิชา
4. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งจะต้องอาศัยเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ผู้สอนจะต้องศึกษาเกี่ยวกับวิธีการถ่ายทอดเนื้อหา การใช้สื่อการเรียนการสอน

และจะต้องมีความสามารถในการจับสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่น่าเรียน และเป็นไปตามที่นักเรียนต้องการ

5. ประเมินผลเพื่อวัตถุประสงค์ของนักเรียน

สันต์ ชรรณบำรุง (2526: 54) กล่าวว่า " การจัดระบบการเรียนการสอน นั้นนับว่ามีความสำคัญมาก เพราะสิ่งใดก็ตามถ้าจัดไว้เป็นระบบระเบียบแล้ว ย่อมง่ายต่อการที่จะค้นหา พิสูจน์ ทดลอง และรู้จักลำดับขั้นตอน ไม่สับสน "

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า ระบบการเรียนการสอนเป็นการจัดองค์ประกอบของการเรียนการสอนให้มีความสัมพันธ์กันเพื่อสะดวกต่อการนำไปสู่จุดหมายปลายทางของการเรียนการสอนที่ได้กำหนดไว้นั้นเอง

ระบบการเรียนการสอนมีองค์ประกอบที่สำคัญและมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน คือ ผู้สอน ผู้เรียนและกระบวนการเรียนการสอน องค์ประกอบของการเรียนการสอนดังกล่าว มีผู้ให้ทัศนะในการจัดต่างๆกันดังนี้

ทวีป อภิลิทธิ (ม.ป.บ. : 21-35) กล่าวถึงองค์ประกอบของการเรียนการสอนไว้ว่า "องค์ประกอบของการเรียนการสอนมี 5 องค์ประกอบที่สำคัญ คือ ผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตร สื่อการสอนและอุปกรณ์การสอน การวัด-ประเมินผล" และยังกล่าวถึงรูปแบบการสอนไว้อีกดังนี้

รูปแบบการสอนทั่วไปมี 5 ขั้นตอนสำคัญ คือ

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ประสงค์
2. การทดสอบความรู้ก่อนเรียน
3. กระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
4. การทดสอบหลังการเรียนการสอน
5. การให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอน

รูปแบบการสอนทั่วไปนี้ เป็นหัวใจสำคัญของผู้มีอาชีพครู อาจารย์และนักฝึกอบรมจะต้องตระหนักและพยายามใส่ใจให้ครบทุกขั้นตอนในกระบวนการเรียนการสอนทุกครั้ง

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2526: 175-177) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการจัดระบบ การสอนไว้โดยสรุปว่า

การจัดระบบการสอนเป็นการกำหนดขั้นตอนการสอนที่จะใช้ เป็นแม่แบบ ของการสอน ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับการจัดระบบงานต่างๆ คือมีการดำเนินการตาม ขั้นตอนหลักที่ถือเป็นองค์ประกอบของระบบอยู่ 4 ประการคือ

1. การจัดเตรียมทรัพยากรและวางแผนการสอน โดยการสำรวจปัญหา ที่เกิดขึ้นในการสอน อุปสรรคในการสอน สำรวจความต้องการด้านต่างๆ เช่น ความต้องการ ด้านสื่อ สำรวจทรัพยากร ได้แก่ งบประมาณ วัสดุทุกแทน เครื่องมืออุปกรณ์ ความคิดและ วิธีการ ตลอดจนสภาพแวดล้อม เช่น ความเหมาะสมของห้องเรียน เป็นต้น ท่อจากนั้นจะ เป็นขั้นตอนที่จะกำหนดวัตถุประสงค์ เป็นการประกันระบบการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพของ นักเรียน วางแผนการสอน โดยการเขียนแผนการสอน เพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพ
2. การเลือกวิธีการและสื่อการเรียนการสอน เลือกวิธีการทั้งที่เป็น การสอนกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อยหรือการสอนเป็นรายบุคคลและเลือกสื่อการสอนตามที่ได้กำหนดไว้ใน แผนการสอน
3. การดำเนินการสอน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่เป็นจุดถ่ายทอดความรู้ ความแผนการสอนและตามวิธีการที่เลือกไว้แล้ว
4. การประเมินผลการสอนและผลย้อนกลับ เป็นการตรวจสอบความสำเร็จ ของผู้เรียน และใช้ในการปรับปรุงการสอนต่อไป

สังข์ อุทรานันท์ (2529: 9) ได้กล่าวถึงการจัดระบบการเรียนการสอนไว้ว่า "การจัดระบบการเรียนการสอนจะเป็นวิธีหนึ่งในการแก้ไขปัญหเกี่ยวกับคุณภาพของการจัด การเรียนการสอนของครู การจัดการเรียนการสอนเป็นการพัฒนาจากศิลป์ให้เป็นศาสตร์ยิ่งขึ้น นอกจากนี้จะเป็นการเน้นให้เห็นความสำคัญของวิชาชีพครูให้เป็นที่ประจักษ์แก่สายตาของคนทั่ว ทั่วไปด้วย"

นอกจากนี้ เฮร์เบิร์ต เจ. คลอสไมร์ และ ริชาร์ด อี. ริปเปิล

(Herbert J. Klausmeier and Richard E. Ripple 1971: 26) ได้เสนอรูปแบบ ระบบการเรียนการสอนที่เน้นหนักในด้านการวัดและประเมินผลไว้ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. การตั้งจุดมุ่งหมายเฉพาะสำหรับการสอน
2. ความพร้อมของนักเรียน ในด้านความสนใจและสมรรถภาพของผู้เรียน
3. การจัดเนื้อหาวิชา วัสดุ และอุปกรณ์

4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
5. การดำเนินการสอนให้เป็นไปตาม วัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดไว้
6. สัมฤทธิ์ผลของนักเรียน
7. การวัดและประเมินผลการศึกษา

การวัดสมรรถภาพทางสติปัญญาและลักษณะอื่นๆของนักเรียน

การวัดความพร้อมก่อนที่จะเรียนวิชาต่างๆ

การวัดและประเมินผลความก้าวหน้าระหว่างเรียน

การวัดและประเมินผลหลังจากกิจกรรมการเรียนการสอนได้ผ่านไป
แล้ว

การวัดและประเมินผลการจัดการศึกษาทั้งหมด

จากความเห็นและข้อเสนอแนะแนวความคิดของนักศึกษาคงกล่าว ทำให้เห็น
ความสำคัญของระบบการเรียนการสอนและการจัดระบบให้สัมพันธ์กัน ทั้งในด้านจุดประสงค์
เนื้อหา วิธีสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดและ
ประเมินผล ซึ่งจะช่วยให้ทั้งผู้สอนและผู้เรียน ประสบผลสำเร็จในการเรียนการสอน โดยเฉพาะ
เมื่อมีการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบในวิทยาลัยครู ก็จะทำให้อาจารย์ผู้สอนประสบ
ผลสำเร็จในการสอน ส่วนนักศึกษา นอกจากจะประสบผลสำเร็จในการเรียนแล้ว ก็อาจจะนำ
ระบบการเรียนการสอนไปเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลไปถึง
การเรียนการสอนเยาวชนของชาติได้ต่อไป

2. การเรียนการสอนด้านต่างๆ

การจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยครูนั้น มีองค์ประกอบที่สำคัญคือ อาจารย์
นักศึกษาและหลักสูตร เช่นเกี่ยวกับการศึกษาในระดับอื่นๆ การจัดการศึกษาและการจัด
การเรียนการสอนก็ควรจัดเป็นระบบ เพื่อให้ให้นักศึกษาได้เห็นตัวอย่างการจัดการเรียนการสอน
แล้วสามารถนำไปปฏิบัติได้ ระบบการเรียนการสอนนั้นควรจะเริ่มจากการกำหนดจุดประสงค์
อย่างมีความเหมาะสม ต่อจากนั้นควรพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา การปฏิบัติใน
ด้านวิธีสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนรวมทั้ง
ด้านการวัดและประเมินผล

ก. คำานจุดประสงค์

จุดประสงค์ในการเรียนการสอนทุกวิชา มีความสำคัญ เพราะจะเป็นส่วนที่ช่วยยิ้ครูอาจารย์ดำเนินการสอนได้อย่างมีทิศทาง ซึ่งจะเป็นผลให้การเรียนรู้ของนักศึกษามรรดุเป้าหมายและประสบความสำเร็จในที่สุด นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ข้อคิดและการกำหนดจุดประสงค์ในการเรียนการสอนไว้หลายประการดังต่อไปนี้

ทวีป อภิลิทธิ (ม.ป.ป. : 25-26) กล่าวถึงการกำหนดวัตถุประสงค์ของการสอนไว้โดยสรุปว่า รูปแบบการสอนโดยทั่วไปนั้น จะเริ่มต้นที่การกำหนดวัตถุประสงค์ของผู้สอนเสียก่อนว่า ผู้สอนต้องการจะสอนเรื่องนั้นด้วยวัตถุประสงค์ใด หรือต้องการให้ผู้เรียนเป็นอย่างไร ใ้รับความรู้ ทักษะ เจตคติอะไร มากน้อยเท่าใด เป็นต้น การสอนที่คั้นผู้สอนจะต้องตั้งวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหลักสูตรด้วย และการตั้งวัตถุประสงค์ที่คั้นควรจะต้องเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ทั้งนี้เพราะจะทำให้สามารถประเมินผลตามที่ตั้งไว้โดยง่าย การตั้งวัตถุประสงค์ในการสอนเป็นความจำเป็นเบื้องต้นของการสอน การตั้งวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนก็เท่ากับกำหนดทิศทางและเป้าหมายที่จะไปถึงอย่างแจ่มชัด ทำให้ไม่เกิดความสับสนแก่ผู้สอนและผู้เรียนด้วย

เมธี ปิลันธนานนท์ และนาคยา ภัทรแสงไทย (2523: 42-43) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการเรียนสรุปได้ว่า ในกระบวนการวางแผนการสอน เราจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม (Behavioral Objectives) การที่เราจะเลือกกิจกรรมการเรียน จุดมุ่งหมายเหล่านี้จะเป็นเครื่องวัดให้เรารู้ว่าเราต้องการจะสอนอะไร และหลังจากที่สอนแล้วเราประเมินผลสำเร็จในการสอนหรือไม่ การเขียนจุดมุ่งหมายเป็นกิจกรรมที่ต้องการการปรับปรุงแก้ไข เปลี่ยนแปลงและเพิ่มเติม ซึ่งผู้เขียนจะต้องเขียนตามลำดับชั้น ถ้าเราเริ่มด้วยการเขียนจุดมุ่งหมายไว้ก่อน จากนั้นจึงเป็นการวางแผนตามลำดับชั้นแล้วจึงหันมาพิจารณารายละเอียดของจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของหลักสูตร การพิจารณาเนื้อหาวิชา และการพิจารณาพื้นฐานของผู้เรียน

สุจินต์ วิทวธีรานนท์ (2523:105-107) กล่าวถึงลักษณะของวัตถุประสงค์การเรียนการสอนไว้สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ทางการศึกษาอาจแบ่งได้เป็น 2 ระดับ คือ วัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะ ซึ่งเป็นลักษณะของจุดประสงค์การเรียนการสอน

เป็นวัตถุประสงค์ที่ระบุพฤติกรรมที่สามารถสังเกตเห็นได้ของผู้เรียน ทำให้ผู้สอนสามารถตรวจสอบได้ว่า ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมที่ต้องการหรือไม่ อันเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน ส่วนการเขียนวัตถุประสงค์หรือจุดประสงค์ ต้องคำนึงถึงการพิจารณาจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของหลักสูตร การพิจารณาเนื้อหาวิชา และการพิจารณาพื้นฐานของผู้เรียน

นอกจากนี้ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2526: 6-14) กล่าวถึงความสำคัญของจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์การเรียนการสอนไว้สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์การเรียนเป็นแนวทางกำหนดจุดมุ่งหมายของการสอนหรือพฤติกรรมที่ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนเกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงไปอย่างถูกต้อง การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนควรพิจารณาถึงองค์ประกอบต่างๆคือ จุดมุ่งหมายของการศึกษาแต่ละระดับ จุดมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ และ Taxonomy of Educational Objectives ทวีผู้เรียน พื้นฐานความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน วัยของผู้เรียน โอกาสที่ผู้เรียนจะนำความรู้ไปใช้ และพื้นฐานสภาพครอบครัวของผู้เรียน พิจารณาหลักสูตร แผนการสอน คู่มือครู แบบเรียน สภาพเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน เมื่อกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนแล้ว ผู้สอนจะต้องพิจารณาว่าวัตถุประสงค์ที่กำหนดนั้นเหมาะสมเพียงใด ซึ่งจะต้องพิจารณาว่าครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่สำคัญๆหรือไม่ สอดคล้องกับหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ จิตวิทยาพัฒนาการหรือไม่ เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน เวลาที่ใช้ในการสอน ตลอดจนมีความชัดเจนแจ่มแจ้ง ทุกคนเข้าใจตรงกันหรือไม่ ประการใด

สังข์ อุทรานันท์ (2529: 53) กล่าวถึงการกำหนดจุดประสงค์ของการเรียนการสอนไว้โดยสรุปว่า จุดประสงค์การเรียนการสอนจะมุ่งเน้นถึงผลลัพธ์ที่จะได้จากการสอนว่าควรจะเป็นชนิดใด จุดประสงค์ของการสอนจะกล่าวออกมาชัดเจนว่านักเรียนควรทำอะไรได้บ้างหรือเปลี่ยนแปลงในลักษณะใดบ้าง จึงมักนิยมเขียนในรูปแบบของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

จากข้อคิดและการกำหนดจุดประสงค์ตามความเหมาะสมดังกล่าวข้างต้นนั้น พอสรุปได้ว่า เมื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอนวิชาวิธีสอนภาษาไทยในวิทยาลัยครู จะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของจุดประสงค์ว่า มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด เริ่มจากสิ่งที่

ง่ายไปสู่สิ่งที่ยากหรือไม่ว่าง จุกประสงค์ครอบคลุมเนื้อหาอย่างเหมาะสมเพียงใด การกำหนด
 จุกประสงค์เหมาะสมกับความสามารถและประสบการณ์ของนักศึกษาและคำนึงถึงการ
 เชื่อมโยงระหว่างประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ของนักศึกษา ตลอดจนมีความ
 เชื่อมโยงกับเนื้อหาวิชาภาษาไทยระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาอย่างเหมาะสม
 เพียงใด ประการสำคัญคือการชี้แจงจุกประสงค์ของหลักสูตรก่อนเริ่มการเรียนการสอนมี
 ความชัดเจน เหมาะสมเพียงใด ซึ่งหากการเรียนการสอนกำหนดจุกประสงค์อย่าง
 เหมาะสมแล้วก็จะทำให้การเรียนการสอนมีทิศทางที่แน่นอนยิ่งขึ้น

ข. คำนเนื้อหา

เนื้อหาวิชาวิธีสอนภาษาไทยมีมากและแต่ละตอนมีความจำเป็นต่อผู้เรียนอย่างยิ่ง
 เพราะจะต้องนำไปปฏิบัติในโอกาสต่อไป ผู้สอนจึงต้องพยายามถ่ายทอดให้นักศึกษาอย่าง
 ครบถ้วน โดยผู้สอนจะต้องวางแผนในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสมและครอบคลุม
 เนื้อหาวิชาที่ปรากฏในหลักสูตร ซึ่งมีผู้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหาสาระใน
 การเรียนการสอนหลายประการดังจะได้อธิบายต่อไปนี้

สุวัฒน์ มุทฺธเมธา (2523: 263) กล่าวถึงเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องกับจุกประสงค์
 และเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิธีการไว้ สรุปได้ดังนี้ว่า เนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องกับจุกประสงค์
 นั้น เราพิจารณาในค่านเนื้อหาวิชาว่ามีความเหมาะสมกับพฤติกรรมเบื้องต้น ความสามารถ
 สภาพแวดล้อมของผู้เรียนอย่างไร เพียงใด ส่วนเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิธีการนั้น เรา
 พิจารณาว่า จะจัดลำดับขั้นตอนของการเรียนการสอนเนื้อหาวิชานั้นๆอย่างไร โดยต้องคำนึง
 ถึงการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย ผู้สอนจึงต้องเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนให้เหมาะสมกับ
 เนื้อหา รวมทั้งจัดหา เลือกและใช้สื่อการเรียนการสอนควบคู่ไปกับวิธีการที่จะให้ผู้เรียนเรียนรู้
 ในเนื้อหาวิชานั้นๆอีกประการหนึ่งด้วย

เมธี บิลันชานนท์ และนาคยา ภัทรแสงไทย (2523: 90-109) กล่าวถึง
 เนื้อหาวิชาและการจัดรวบรวมเนื้อหาวิชาไว้โดยสรุปได้ดังนี้ว่า เนื้อหาจะรวมทั้งการเลือก
 และการจัดรวบรวมความรู้เฉพาะอย่างคือข้อเท็จจริงและข้อมูล และทักษะคือวิธีการเป็นลำดับ
 ชั้น สถานการณ์และความต้องการ พร้อมทั้งให้ข้อคิดอีกว่า การจะเรียนให้บรรลุผลสำเร็จ
 ต้องเกิดการเรียนรู้เนื้อหาวิชาก่อน เพราะเป็นพื้นฐานที่จะเกิดการเรียนรู้ การจัดรวบรวม

และการลำดับเนื้อหาวิชาต่อไป ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธีขึ้นอยู่กับหัวข้อเรื่องที่สอนและวิธีการสอน นอกจากนี้ยังกล่าวถึงข้อแนะนำในการจัดรวบรวมและลำดับเนื้อหาวิชาไว้ดังนี้

1. รวบรวมและลำดับเนื้อหาจากความรู้เดิมที่นักเรียนมีอยู่แล้วไปสู่ความรู้ใหม่
2. รวบรวมและลำดับเนื้อหาจากวิธีการ ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสรุปผล
3. รวบรวมและลำดับเนื้อหา จากใจความสำคัญ ตามลำดับก่อน-หลัง
4. รวบรวมและลำดับเนื้อหาจากระดับการเรียนง่ายๆไปสู่ความเข้าใจที่ซับซ้อนขึ้น
5. รวบรวมและลำดับเนื้อหา จากรูปธรรม เนื้อหาเฉพาะอย่างไปสู่ระดับความเข้าใจที่เป็นนามธรรม การแก้ปัญหาและการให้เหตุผล
6. รวบรวมและลำดับเนื้อหาจากข้อเท็จจริงต่างๆที่แยกกันอยู่กระจัดกระจาย รายละเอียด และการสังเกตต่างๆไปสู่ความคิดรวบยอด กฎเกณฑ์ หรือวิธีการสรุปกฎเกณฑ์อื่นที่สูงขึ้น เช่นการเรียนรู้ด้วยการสรุปเหตุผลออกมาเป็นกฎเกณฑ์
7. รวบรวมและลำดับเนื้อหาจากการใช้กฎเกณฑ์และการสรุปกฎเกณฑ์ไปสู่ข้อเท็จจริง

เนื้อหาวิชาในหลายๆหัวข้อเรื่องอาจจะไม่จำเป็นต้องเรียงตามลำดับ แต่เราอาจจำเป็นต้องเลือกหัวข้อย่อย แล้วจัดลำดับหัวข้อย่อยตามที่ต้องการเน้นในความมุ่งหมายทั่วไป

ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ (2525: 142-145) กล่าวถึงการวางแผนการสอนและการเตรียมการสอน ไว้ในเอกสารการสอนชุดวิชาการสอนภาษาไทยในส่วนที่เกี่ยวกับเนื้อหาไว้ว่า "ผู้สอนควรได้เข้าใจว่าการเลือกลำดับเนื้อหาวิชานั้นควรถือหลักว่า เนื้อหาวิชาที่นำมานั้นนักเรียนควรรู้เพียงใด... ถ้าสิ่งที่นักเรียนควรรู้แล้วครูไม่รู้ก็เป็นหน้าที่ของครูต้องหาความรู้มาเพิ่มเติม" นอกจากนี้ยังให้ข้อเสนอแนะอีกว่า "การแบ่งเนื้อหากับเวลาเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญอีกเช่นกัน ผู้สอนควรเลือกให้เหมาะสมว่าเนื้อหาใดจะใช้เวลาเท่าใด ... การแบ่งเนื้อหากับเวลานั้นบางครั้งต้องปล่อยเวลาให้ยืดยุ่นให้มาก และแบ่งไว้สำหรับการฝึกให้มากเป็นพิเศษ เพราะเมื่อวิเคราะห์ปัญหาในการใช้ภาษาควรแก้ไขทันที"

ชาดูชัย ศรีไสยเพชร (2525: 106) โต้กล่าวถึงสิ่งที่จะช่วยให้การสอนประสบความสำเร็จโดยกล่าวถึงคำสอนเนื้อหาว่า "เนื้อหาสาระ จะต้องจัดเนื้อหา ก่อน-หลัง อย่างมีระเบียบ ซึ่งจะง่ายต่อการเรียนรู้และรวบเร็ว"

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2525: 35) กล่าวถึงหลักการพื้นฐานในการสอนในเรื่อง การเตรียมความรู้ในการสอนเนื้อหาไว้ว่า

ผู้ที่สอนเรื่องใดก็ต้องมีความรู้ในเรื่องนั้นมากพอที่จะอธิบายให้ผู้เรียน เข้าใจได้ อย่างลึกซึ้งตามระดับของผู้เรียน การมีความรู้ไม่พอทำให้เป็นครูที่ทำได้ เพราะ ครูจะขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และการมีความรู้มากเกินไป แต่ไม่รู้จักประมาณ การ ก็มีแนวโน้มที่จะสอนเนื้อหายากและมากเกินไป ฉะนั้นครูจึงควรมีความรู้ดีและ รู้จักประมาณการความรู้ที่จะถ่ายทอดได้ การมีความรู้ดีจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ ครูได้ศึกษาเล่าเรียนและค้นคว้าเพิ่มเติมอยู่เสมอ

จิรพรพรณ ชีรานนท์ (2527: 27-32) กล่าวถึงเนื้อหาวิชาไว้ในเรื่องการกำหนด แผนการสอน โดยสรุปได้ว่า การกำหนดเนื้อหาวิชาควรเกี่ยวข้องกับจุดประสงค์ โดยการ วางแผนไว้ว่า ผู้สอนมุ่งให้ผู้เรียนได้รับความรู้ในระดับใด มากน้อยเพียงไร แล้วจึงกำหนด สัดส่วนการสอนให้ตรงกับวัตถุประสงค์ อาจจะแบ่งเนื้อหาเป็นหัวข้อย่อยๆ เพื่อให้เหมาะสม กับเวลาในการเรียนการสอน

สังคีต อุทรานนท์ (2529: 70-71) โต้กล่าวถึงการกำหนดเนื้อหาสาระสำหรับการ เรียนสอนไว้ดังนี้

ในการเลือกเนื้อหาสาระที่นำมาสอนนั้น จำเป็นจะต้องคำนึงถึงความยากง่าย ให้พอเหมาะกับความสามารถของผู้เรียน และขณะเดียวกันก็จำเป็นจะต้องไม่มีความค่อเนื่องกับความรูพื้นฐานเดิมของผู้เรียนด้วย ถ้าหากเนื้อหาสาระที่นำมาสอนมีความยากเกินไป ผู้เรียนก็จะไม่เกิดการเรียนรู้แต่อย่างใด แต่ในทาง ตรงกันข้าม หากเนื้อหาสาระที่นำมาสอนมีความยากจนเกินไป หรือไม่มีความ ค่อเนื่องกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน เนื้อหาอันนั้นก็จะเป็นอุปสรรคที่ผู้เรียน ไม่สามารถจะเอาชนะได้ ในลักษณะเช่นนี้การเรียนก็เกิดขึ้นด้วยความยากลำบาก หรืออาจจะไม่เกิดขึ้นเสียก็ได้

คีเรค ราวนท์ (Derek Rowntree 1983: 99-101) กล่าวถึง การกำหนดเนื้อหาในหลักสูตร และการพิจารณาเลือกเนื้อหาให้เกิดเรียน โดยสรุป ได้ดังนี้ การที่นักเรียนจะเรียนรู้ได้ก็ขึ้น ควรจะพิจารณาจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ที่จำเป็นให้แก่เด็กเพื่อให้เป็นไปตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งอาจจะประกอบขึ้นด้วย เนื้อหา วิชา รูปแบบหรือวิธีการเรียน วิธีการเรียนของเด็ก รูปแบบการสอน กลยุทธ์ในการสอน ลำดับชั้นของการเรียน สิ่งกระตุ้นในการเรียนและสื่อการสอน ในการเลือกเนื้อหาวิชา ให้เด็กเรียนนั้น ครูจะต้องพิจารณาว่า หัวข้อเรื่องที่สำคัญที่เด็กจะต้องเรียนนั้นคืออะไร แต่ละเรื่องมีสาระสำคัญอะไรบ้าง ความคิดรวบยอดของเรื่องนั้นคืออะไร ตลอดจนต้องศึกษาวิธีการที่จะทำให้เด็กแต่ละคนสามารถเรียนรู้ เนื้อหาเหล่านั้นได้ วิธีการหนึ่งคือการกำหนดเนื้อหาจากจุดประสงค์ของการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนเกิดความรู้และสามารถแก้ปัญหาจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยที่ครูจะไม่สอนให้เด็กได้จกจำแต่เนื้อหา แต่ควรจะเป็นการช่วยให้เด็กสามารถแก้ปัญหาชีวิตและติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้จากเนื้อหาที่เรียน ส่วนการพิจารณาเลือกเนื้อหาวิชานั้นมี 2 ขั้นตอนคือ ทบทวนดูเนื้อหาวิชาแล้วพิจารณากำหนดเนื้อหาจากประสบการณ์ของตนเองและประสบการณ์ของผู้อื่น อีกขั้นตอนหนึ่งคือศึกษาความต้องการของผู้เรียนและพิจารณาว่าเนื้อหาวิชาใดบ้างที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน

ความคิดเห็นจากข้อเขียนด้านเนื้อหาวิชาดังกล่าวมาแล้วข้างต้น เป็นสิ่งที่ผู้สอนและผู้เรียนจะต้องพิจารณาถึงความสำคัญของการเรียนรู้ด้านเนื้อหาว่ามีความเหมาะสมเพียงใด ในการจัดให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของรายวิชา เหมาะสมกับการที่สามารถนำไปปฏิบัติได้มากน้อยเพียงใด มีความเหมาะสมกับเวลาเรียนเพียงใด โดยเฉพาะในการเรียนการสอนวิชาวิธีสอนภาษาไทยนั้นมีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติจึงต้องกำหนดเนื้อหาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเป็นอัตราส่วนที่เหมาะสม ที่สำคัญก็คือการเรียนการสอนย่อมต้องเกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวันของนักศึกษาเพราะต้องใช้ในการสื่อสารจึงต้องพิจารณาควบคู่กันกับเนื้อหาวิชาการใช้ภาษาไทย ประการที่สำคัญอย่างยิ่งที่ต้องพิจารณาก็คือการจัดเนื้อหาวิชาให้ครบถ้วนตามหลักสูตรที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วนอย่างเหมาะสม เพราะจะเป็นส่วนที่ช่วยให้นักศึกษาเรียนรู้และนำไปใช้ได้อย่างคุ้มค่าต่อไป

ค. กำน่ววิธีสอน

กระบวนการในการให้การศึกษา นั้น วิธีสอนเป็นส่วนสำคัญมากที่ผู้สอนจักให้ผู้เรียน เพราะจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และในวิชาวิธีสอนภาษาไทยนั้น นอกจากการสอนของอาจารย์จะทำให้นักศึกษาได้รับความรู้ในเนื้อหาวิชาแล้ว นักศึกษายังจะได้ประโยชน์จากการนำวิธีสอนที่อาจารย์ใช้ในการสอนไปปฏิบัติได้อีกด้วย

ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยนั้นมีหลายวิธี ผู้สอนสามารถเลือกสอนได้ตามความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา กิ่งที่ สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรหม (2523: 141-185) ได้เสนอแนะไว้ว่า วิธีสอนที่ควรนำมาใช้มีดังนี้

1. การบรรยาย
2. การอภิปราย
3. การสาธิต
4. การแบ่งกลุ่มค้นคว้า
5. การแบ่งกลุ่มระดมความคิด
6. การแบ่งกลุ่มทำงาน
7. การค้นคว้าเป็นรายบุคคล
8. การสอนเป็นรายบุคคล
9. การแสดงบทบาทสมมุติ
10. การใช้เพลงและเกมประกอบการสอน
11. การใช้บทเรียนสำเร็จรูปหรือศูนย์การเรียนรู้.
12. การใช้สถานการณ์จำลอง
13. การสอนเป็นคณะ

นอกจากนี้ สุจริต เพียรชอบ (2525: 94) ยังได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้วิธีการสอนหลายแบบไว้ดังนี้

ครูภาษาไทยที่ดีควรจะต้องรู้จักพลิกแพลงวิธีสอนให้น่าสนใจ นอกจากการสอนภาษาไทยด้วยวิธีบรรยายแล้ว อาจใช้วิธีอื่นๆอีก เช่น การอภิปราย

การแบ่งกลุ่มทำงาน การแบ่งกลุ่มค้นคว้า ระดมความคิด การแสดงบทบาทสมมุติ การใช้สถานการณ์จำลอง และเกมการเล่น เป็นต้น การใช้วิธีสอนที่หลากหลาย จะทำให้ผู้เรียนเกิดความสุขสนุกสนานตื่นตาตื่นใจ และมีความกระตือรือร้น ในการเรียน

การเรียนการสอนค้นคว้าวิธีสอนนั้นควรนำไปปฏิบัติได้ทั้งในการสอนระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา อาจารย์ผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาไทยควรเลือกวิธีสอนมาใช้ให้เหมาะสม กับเนื้อหาและจุดประสงค์ อาจจะใช้วิธีสอนจากการเสนอแนะของ ไพฑูริย์ สินดารักษ์ (2525: 127-140) ที่กล่าวถึงรูปแบบพฤติกรรมการสอนภาษาไทยไว้สรุปได้ดังนี้ว่า

รูปแบบพฤติกรรมการสอนโดยทั่วไปนั้น จะพิจารณาโดยยึดเนื้อหาหรือวิธีการ เป็นหลักก็ได้ และอาจแบ่งพฤติกรรมการสอนออกเป็น 3 รูปแบบ คือแบบที่เน้นข้อมูล แบบที่ เน้นปฏิสัมพันธ์และแบบที่เน้นประสบการณ์ รูปแบบที่เน้นข้อมูลมี 2 ประเภทดังนี้

1. แบบที่เน้นตัวครู รูปแบบพฤติกรรมนี้ถือว่าครูเป็นผู้รู้ เป็นผู้เชี่ยวชาญ เป็นแหล่งของความรู้ พฤติกรรมเด่นของการสอนที่เน้นตัวครูประกอบด้วย การบอกเล่า หรือ การบรรยาย การถาม-ตอบ

2. แบบที่เน้นเอกสารและอุปกรณ์ พฤติกรรมเด่นๆของแบบนี้คือการให้อ่าน คำราหรือเอกสาร การเรียนการสอนเป็นรายบุคคล เป็นการเน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง

รูปแบบที่เน้นปฏิสัมพันธ์ เน้นที่บทบาทและกิจกรรมของนักเรียนเป็นหลัก อาจจะใช้ แบ่งกลุ่มเพื่อศึกษาได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่

1. แบบที่เน้นผู้เรียนให้สังเกตตนเองด้วยการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ให้เด็กสร้าง วิชาเอง

2. แบบที่เน้นสุขภาพจิต เน้นให้ผู้เรียนมีโอกาสแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิด และจิตใจหรืออารมณ์ของตนเองมากที่สุด รูปแบบนี้มีวิธีการที่เด่นๆได้แก่ กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เกมการแข่งขัน

3. แบบที่เน้นความสัมพันธ์ รูปแบบนี้จะเน้นที่ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับ ผู้เรียนและความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ได้แก่การสอนแบบอภิปราย การใช้กรณีศึกษา ข้อดีของการเรียนการสอนแบบนี้คือ การได้ร่วมงานกัน ฝึกการใช้ภาษาร่วมกัน ในชีวิตประจำวัน แต่ก็มีข้อเสียคือ เสียเวลา ได้เนื้อหาน้อย และผู้เรียนอาจจะได้รับตัวอย่าง การใช้ภาษาที่ผิดๆจากเพื่อนได้

รูปแบบที่เน้นประสบการณ์ เป็นรูปแบบที่ทำให้เด็กรู้จักที่จะเตรียมตัวและปรับตัวกับสภาพที่เป็นจริงของสังคมต่อไปในอนาคต แยกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การเน้นประสบการณ์จำลองได้แก่การเรียนการสอนแบบสถานการณ์จำลอง บทบาทสมมุติ
2. การเน้นประสบการณ์จริง ได้แก่ การปฏิบัติงานหรือทัศนศึกษา และการฝึกปฏิบัติ

ในการเรียนการสอนภาษาไทย วิธีนี้มีข้อดีคือ ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ภาษาไทยโดยตรง ใ้รู้ว่าตนเป็นอย่างไร มีความสามารถขนาดไหน ข้อเสียคือ ผู้เรียนอาจจะม่ประสบการณ์น้อย ทำให้แสดงบทบาทหรือดำเนินกิจกรรมไม่ไ้กลมกลืนเท่าที่ควร

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2525: 39-40) กล่าวถึงรูปแบบวิธีการสอนสรุปได้ว่าวิธีการสอนมีรูปแบบที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดอยู่ 2 รูปแบบ คือ วิธีการสอนแบบธรรมชาติ หมายถึงวิธีการสอนแบบธรรมชาติที่ใช้กันอยู่ทั่วไปที่มีครูเป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดความรู้ ด้วยการสอนแบบบรรยาย ผู้สอนประกอบกิจกรรมการสอนทุกอย่าง ได้แก่ การสอนแบบบรรยาย การสอนแบบสาธิตและการสอนแบบอื่นที่สอนนักเรียนเป็นกลุ่มใหญ่ อีกแบบหนึ่งคือวิธีการสอนแบบนวัตกรรมหมายถึงวิธีการสอนแบบใหม่ที่ใ้ค้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่วนมากเป็นการสอนแบบกิจกรรมกลุ่มและการสอนแบบรายบุคคล เช่นการสอนแบบศูนย์การเรียน การสอนตามโครงการ RIT การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์

นอกจากนี้กระบวนการสอนก็เป็นกระบวนการที่สำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จตามจุดประสงค์ ซึ่ง ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2525: 32-33) กล่าวถึงกระบวนการสอนไว้สรุปได้ดังนี้

ขั้นตอนของการดำเนินกระบวนการสอน เป็นขั้นตอนที่ครูและนักเรียนใ้ปฏิบัติสัมพันธ์และใช้กระบวนการสื่อความเข้ามาใช้ในขั้นตอนกระบวนการสอน จำแนกออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นทดสอบก่อนเรียน เป็นส่วนหนึ่งของการสอน เพราะจะทำให้ครูทราบว่านักเรียนมีความรู้เดิมในเรื่องที่เรียนมากน้อยเพียงใด
2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ครูควรวีคจุดมุ่งหมายใ้ให้นักเรียนเห็นความคิกรวบรวมข้อในเรื่องที่จะเรียน และครูนำเข้าสู่บทเรียนเพื่อเรียกร้องความสนใจ แต่ทั้งนี้ต้องใ้เหมาะสมและสอดคล้องกับเรื่องที่จะเรียน

3. ชั้นสอน เป็นชั้นที่ครูเริ่มที่จะกำหนดความรู้ให้แก่ นักเรียน ไม่ว่าจะสอนแบบใด ครูจะใช้เวลามากกว่า 85% ในชั้นนี้

4. ชั้นสรุปบทเรียน เป็นการสรุปประเด็นหรือความคิดรวบยอด ที่ครูให้นักเรียนมาแล้วครั้งหนึ่ง อาจจะสรุปด้วยวิธีการอย่างอื่นที่ครูเห็นเหมาะสม

5. ชั้นทดสอบหลังเรียน เป็นการวัดดูว่านักเรียนได้เรียนรู้เพิ่มขึ้นมากน้อยเพียงใด

ขั้นตอนของกระบวนการสอนทั้ง 5 ขั้นตอนนี้ เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน ในขณะที่มีการเรียนการสอน เป็นส่วนหนึ่งของระบบการสอนเท่านั้น

ปรีชา คัมภีร์ปกรณ (2526: 19-31) กล่าวถึงประเภทของการสอนไว้อย่างน่าสนใจ สรุปได้ว่า ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้สอนอาจจะแบ่งกลุ่มของผู้เรียนออกเป็นกลุ่มใหญ่ เช่น ใช้วิธีสอนแบบบรรยายหรือปาฐกถา วิธีสอนแบบอุปนัย วิธีสอนแบบนิรนัย วิธีสอนแบบแก้ปัญหา วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน การสอนเป็นกลุ่มย่อยแบบใดแบบหนึ่ง เช่น กลุ่มปฏิบัติงาน กลุ่มช่วยการเรียนรู้ กลุ่มวิเคราะห์ปัญหา กลุ่มระดมความคิด การรวมกลุ่มแก้ปัญหาเชิงวิทยาศาสตร์ การรวมกลุ่มอภิปรายแบบเปิด การรวมกลุ่มแบบซินคิเกท การรวมกลุ่มพิจารณาประเด็นย่อย การจัดกลุ่มสัมมนา ทั้งนี้เน้นที่ผู้เรียนทุกคนในกลุ่มได้ร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากที่สุด นอกจากนี้ยังมีวิธีการสอนแบบอื่นๆ เช่น วิธีสอนด้วยการสาธิต เน้นที่การปฏิบัติจริง วิธีสอนแบบเรียนปนเล่น เน้นที่การสอนให้สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน เช่น การสอนเค้กระดับประถมศึกษา วิธีสอนโดยการทดลอง เน้นที่ผู้เรียนลงมือกระทำด้วยตนเอง ส่วนการสอนเป็นรายบุคคลเป็นการสอนตามความสนใจและความสามารถของผู้เรียน โดยการจัดแบบไม่มีชั้นเรียน การจัดการเรียนการสอนดังกล่าวอาจจะเปลี่ยนแปลงวิธีการสอนกับขนาดของกลุ่มผู้เรียนได้ตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอน

วิธีสอนหรือการสอนแบบต่างๆดังกล่าวข้างต้นนั้น ผู้สอนควรรู้จักเลือกนำมาใช้ให้เหมาะสม ทั้งนี้ สุมานัน รุ่งเรืองธรรม (2527: 1-11) กล่าวถึงความสำคัญของการสอนสรุปได้ว่า ถ้าผู้สอนรู้จักใช้วิธีการสอนที่ดีที่เหมาะสมแล้ว ย่อมจะทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้และมีความเข้าใจในบทเรียน ในวิชาการที่ครูสอน มีทักษะและความชำนาญในวิชาการ

ที่เรียนรู้นั้น มีทัศนคติที่คิดต่อสิ่งที่เรียนรู้นั้น มีความสามารถนำสิ่งต่างๆไปใช้ได้ สามารถนำความรู้ไปแก้ไขปัญหาชีวิตประจำวันและไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมต่อไปได้

นอกจากนี้ยังมีผู้กล่าวถึงวิธีสอนไว้อีกมาก ดังข้อเขียนของ บำรุง กลักเจริญ และฉวีวรรณ กินาวงศ์ (2527: 175-176) กล่าวถึงวิธีสอนไว้ดังนี้

วิธีสอนมีความสำคัญมาก นักการศึกษาบางท่านถือว่า วิธีสอนมีความสำคัญยิ่งกว่าเนื้อหาหรือความรู้ (Content) ที่ต้องสอนจริง มีข้อความที่ควรพิจารณาเกี่ยวกับวิธีสอนหลายประการคือ

1. วิธีสอนขึ้นอยู่กับความมุ่งหมายของบทเรียน จำแนกความมุ่งหมายได้ 3 ประการคือ ด้านปัญญา ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ และการสังเคราะห์ การประเมินค่าของความรู้นั้น ด้านทักษะ ได้แก่ ความคล่อง ความชำนาญในการกระทำ เช่น การอ่าน การเขียน การค้นคว้า การทำงาน การใช้เครื่องมือในการปฏิบัติงาน ด้านเจตคติและอารมณ์ ได้แก่ การสร้างความรู้สึกรู้สึกเห็นพ้องหรือไม่เห็นด้วย ชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจในตัวบุคคล วัตถุ สถาบันและสิ่งต่างๆที่อ้างอิงในบทเรียน
2. วิธีสอนขึ้นอยู่กับลักษณะของบทเรียน จึงต้องหาวิธีสอนที่เหมาะสมและจูงใจความหมายนั้นๆ
3. วิธีสอนขึ้นอยู่กับธรรมชาติของความรู้ ผู้สอนควรจะสอนให้เด็กรู้จักวิธีการค้นคว้าหาความรู้ต่อไปได้ด้วย
4. วิธีสอนขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมทางสังคม
5. วิธีสอนขึ้นกับการที่ครูจะหลอมผู้เรียน หรือจะให้ผู้เรียนเลือก
6. วิธีสอนขึ้นอยู่กับธรรมชาติแห่งวิชา
7. วิธีสอนขึ้นอยู่กับความพร้อมในชั้นเรียนการเรียนการสอน
8. วิธีสอนขึ้นอยู่กับธรรมชาติของผู้เรียน การจัดบทเรียนควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมบ้าง

ข้อที่ควรพิจารณาดังกล่าวมีประโยชน์อย่างยิ่งในการเลือกวิธีสอนในการเรียนการสอนวิชาวิธีสอนภาษาไทย นอกจากนี้ วิธีสอนยังมีอีกหลายแบบหลายอย่าง ผู้สอนสามารถเลือกมาใช้ให้ตรงกับจุดประสงค์ ซึ่งจำแนกออกเป็นประเภทใหญ่ๆได้ 3 ประเภท คือ

1. วิธีสอนแบบถือครูเป็นศูนย์กลาง ครูเป็นผู้สอน ผู้ถ่ายทอดความรู้ เป็นผู้วางแผนการสอน ควบคุมเนื้อหา วัตถุประสงค์และดำเนินการทุกๆวิธีเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ส่วนใหญ่ครูจะใช้วิธีบรรยาย

2. วิธีสอนแบบถือนักเรียนเป็นศูนย์กลาง นักเรียนจะเป็นผู้ค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง ได้แก่วิธีสอนแบบโครงการ แบบทดลอง แบบหน่วยและแบบสอนเป็นรายบุคคล

3. วิธีสอนแบบครูและนักเรียนร่วมกัน ครูและนักเรียนจะร่วมกันทำบทเรียนเน้นการทำงานเป็นพวกเป็นหมู่ การแสดงบทบาทเป็นต้น

การใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ นั้น ผู้สอนควรจะใช้หลายๆวิธีในแต่ละเนื้อหา ไม่ควรจะมีวิธีสอนเพียงวิธีเดียว

รุ่งทิวา จักรกร (2527: 51-69) ได้ให้ความหมายของวิธีสอนและการเลือกยุทธวิธีสอนไว้ดังนี้

วิธีสอน (Instructional Methods) คือรูปแบบของการดำเนินการถ่ายทอดความรู้ การจัดกำหนดรูปแบบสามารถดำเนินการได้หลายวิธีและหลายเหตุผล ซึ่งทำให้การจักแบ่งวิธีสอนต่างๆของนักทฤษฎีหลายกลุ่มได้ผลออกมาไม่เหมือนกันและบางครั้งก็เรียกชื่อต่างกัน แต่พอจะสรุปได้ว่า การกำหนดแต่ละวิธีสอนจะต้องคำนึงถึง

1. ชนิดของความรู้ที่จะถ่ายทอด และทัศนคติที่จะก่อให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน
2. วิธีการสื่อสารที่จะใช้ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
3. เทคนิคและอุปกรณ์ช่วยในการถ่ายทอดความรู้ที่มีอยู่และที่สามารถสร้างเสริมขึ้นได้

นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงวิธีสอนแบบต่างๆที่จัดได้เป็นกลุ่มไว้ดังนี้

1. วิธีสอนแบบผู้สอนเป็นแกน
2. วิธีสอนแบบผู้เรียนเป็นแกน
3. วิธีสอนที่ผู้สอนและผู้เรียนมีกิจกรรมร่วมกัน
4. วิธีสอนแบบจัดกลุ่มผู้เรียนและผู้สอน
5. วิธีสอนแบบระคน

ความเห็นค้านกลยุทธในการสอนที่น่าสนใจที่เสนอไว้สรุปได้ว่า วิธีสอนแต่ละวิธีมีความดีเด่นโดยเฉพาะ ไม่เหมือนกันและมีขอบเขตการใช้งานที่จำกัด การเลือกวิธีสอนให้เหมาะกับการสอนจึงเป็นสิ่งที่เพิ่มพูนประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการสอนมาก ซึ่งจะต้องมีวิธีสอนหลักและวิธีสอนสำรอง และสิ่งสำคัญที่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการสอน คือ จุดมุ่งหมายของบทเรียน เนื้อหาวิชา ผู้เรียน ผู้สอน เครื่องมือ อุปกรณ์ช่วยสอนและเวลา ซึ่งผู้สอนจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ

X ดีเรค รานท์รี (Derek Rowntree 1983: 150) กล่าวถึงเรื่องของรูปแบบ การสอนของครูไว้โดยสรุปดังนี้ว่า กลยุทธ์ในการสอนนั้น ขึ้นอยู่กับรูปแบบการสอนของครู ถึงแม้ว่าครูแต่ละคนจะได้รับการฝึกฝนในขณะที่เป็นนักศึกษาครูแล้วก็ตาม สิ่งที่จะช่วยให้ครู ทำการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ น่าจะได้แก่การที่ครูใช้วิธีสอนแบบยืดหยุ่น และให้ความ อบอุ่นเป็นกันเองกับเด็ก

จากความเห็นด้านวิธีสอนของนักการศึกษาถึงกล่าวข้างต้น ทำให้เห็นความสำคัญ ของการนำวิธีสอนตลอดจนกลยุทธ์ในการสอนมาปฏิบัติในการเรียนการสอนวิชาวิธีสอน ภาษาไทยในวิทยาลัยครู ซึ่งน่าจะพิจารณาว่าให้นำวิธีการสอนจากกลุ่มวิธีสอนแบบใดไป ปฏิบัติบ้าง ในการเรียนการสอนมีการเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาเพียงใด นักศึกษา สามารถนำตัวอย่างการสอนของอาจารย์มาปฏิบัติหรือได้รับการฝึกฝน วิจารณ์มากน้อย เพียงใด เพราะความสำคัญดังกล่าวจะส่งผลให้นักศึกษาได้นำวิธีสอนไปใช้ได้ตามขั้นตอน การสอน ทั้งขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ขั้นสรุป เป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาได้ความ สามารถในการสอนจากความสามารถพิเศษเฉพาะตน สามารถแก้ปัญหาที่เกิดจากการสอน วิธีสอนแบบต่างๆ ตลอดจนเมื่อนักศึกษามีโอกาสสังเกตการสอนในโรงเรียนระดับประถม ศึกษาและระดับมัธยมศึกษาและมีโอกาสเข้ารับการอบรม สัมมนา เกี่ยวกับวิธีสอนภาษาไทย จะทำให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรง ทำให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จดียิ่งขึ้น

ง. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การเรียนการสอนวิชาใดๆก็ตาม จะประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี ก็จะต้องมี การจัดกิจกรรมประกอบการเรียนการสอน จึงจะทำให้บรรยากาศในการเรียนการสอน มีความสนุกสนาน ผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย และจะให้ความสนใจ หากผู้เรียนมีส่วนร่วมในการ ดำเนินกิจกรรมด้วยแล้วยิ่งจะทำให้การเรียนการสอนนั้นประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

สุจิต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรชัย (2523: 59-60) ได้เสนอแนวทาง ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในการเรียนการสอนภาษาไทยไว้สรุปได้ดังนี้ว่า การเร้าความสนใจมิใช่ทำเฉพาะตอนเริ่มเรียนเท่านั้น แต่ควรมีการเร้าความสนใจ เป็นช่วงๆตลอดระยะเวลาที่มีการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีความตื่นตัว มีความกระตือรือร้น

อยู่ตลอดเวลา กิจกรรมประกอบและกิจกรรมสลับจึงมีความสำคัญมาก กิจกรรมที่ใช้ประกอบในการสอนภาษาไทยมีมากมาย ครูควรเลือกกิจกรรมที่เห็นสมควร กิจกรรมต่างๆ ได้แก่

1. การอภิปราย
2. โต้ท้าว
3. การประชุมกลุ่มย่อย
4. การแสดงละครและแสดงบทบาทสมมุติ
5. วาดภาพ วาดการ์ตูนประกอบ
6. ร้องเพลง ขับเสภา พากย์โขน
7. แต่งบทละครเพื่อแสดงเอง
8. แต่งคำประพันธ์
9. เขียนวิจารณ์ลักษณะของตัวละคร
10. เขียนแสดงความคิดเห็นเมื่อสมมุติตัวเองเป็นตัวละคร
11. รวบรวมคำศัพท์ คำควบกล้ำ คำสมาส คำสนธิ คำบาลีสันสกฤต
12. ประดิษฐ์หุ่นจำลอง ขบวนการพระที่นั่ง อาวุธโบราณ ช้างทรง รถทรง ม้าทรง และอื่นๆ
13. ประดิษฐ์หุ่น หุ่นมือ หรือหุ่นชักก็โต้ และเชิดหุ่นที่ประดิษฐ์ขึ้น
14. แกะสลัก ปัก บดไม้ ความที่ปรากฏในวรรณคดี
15. แต่งป้ายนิเทศหน้าห้อง
16. วาดแผนที่ ทำแผนภูมิประกอบ
17. กิจกรรมอื่นๆ

นอกจากนี้ สุจริต เพ็ชรขอบ (2525: 94) กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยไว้ว่า

กิจกรรมเป็นหัวใจของการสอน การใส่กิจกรรมประกอบการสอน จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนั้นผู้เรียนยังมีโอกาสได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ได้แสดงออกซึ่งความสามารถส่วนบุคคลให้ผู้อื่นได้รับทราบ กิจกรรมที่จัดขึ้นอาจจะเป็นการแสดงละคร การพ่อนรำ การร้องเพลง

การอภิปราย โต้ว่าที่ การวาดภาพประกอบบทเรียนวรรณคดี การจัดนิทรรศการ การแสดงหุ่น หรือการศึกษานอกสถานที่ก็ได้

ระวีวรรณ ศรีครามครัน (2525: 258-271) กล่าวถึงการนำหลักสูตรไปใช้ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนนั้น ครูจะต้องคำนึงถึงเรื่องเนื้อเรื่องที่จะสอนว่าควรใช้ทฤษฎีการเรียนการสอนแบบใดดีที่สุด โดยต้องจัดให้สัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะใช้ เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด อาจจะใช้กิจกรรมหลายๆแบบก็ได้ เพราะจะเป็นการช่วยเสริมสร้างความสนใจให้แก่ครูและนักเรียน ทำให้ผู้เรียนไม่รู้สึกเบื่อหน่ายอีกด้วย

บำรุง กลักเจริญ และฉวีวรรณ กินาวงศ์ (2527: 159-165) กล่าวถึงกิจกรรมการเรียนการสอนไว้อย่างน่าสนใจว่า ความสำคัญของกิจกรรมนั้นอยู่ที่ เมื่อทำแล้วนักเรียนเกิดพฤติกรรมแห่งการเรียนรู้ขึ้น ตรงกับจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ มากน้อยเพียงไร มีหลักที่ควรยึดถือเกี่ยวกับการกระทำกิจกรรมการเรียนการสอน คือ ให้ผู้เรียนเป็นฝ่ายกระทำกิจกรรมและให้ประหยัคทั้งแรงงาน เวลา และทรัพย์สิน ตลอดจนสามารถทำได้ทั้งภายในชั่วโมงสอนในห้องเรียนและในระยะยาวภายนอกห้องเรียน กิจกรรมที่ครูอาจจัดให้นักเรียนทำมีหลายอย่าง เช่น

1. กิจกรรมเกี่ยวกับการพูดและการเขียน เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถทางสมอง คือ จะทำให้นักเรียนเกิดความรู้และความคิด ไค่นัก การให้รายงาน ให้อภิปราย ให้แสดงความคิดเห็นหรือทัศนะ ให้เปรียบเทียบ ให้ชี้เหตุผล ให้อธิบายหรือขยายความ ให้สรุปใจความสำคัญ ให้ยกตัวอย่าง ให้บอกถึงความสัมพันธ์ ให้จำแนก หรือจัดประเภท ให้วิจารณ์หรือแต่งเรื่อง ให้ตั้งปัญหา ให้เสนอวิธีใหม่ ให้กำหนดโครงการหรือวางแผนงาน ให้ประเมินค่า
2. กิจกรรมเกี่ยวกับการค้นหาความรู้ ความเข้าใจ ได้แก่ การให้อ่าน ให้ทำการสอบถามหรือสัมภาษณ์ ให้ดูหรือสังเกต การฟัง ให้ทดลองหรือปฏิบัติ ให้รวบรวมหรือสะสม
3. กิจกรรมเกี่ยวกับการทำให้เกิดทักษะหรือความชำนาญ ได้แก่ การอ่านออกเสียงให้ทำหรือปฏิบัติในวิชาที่ต้องทำให้เกิดทักษะต้องมีการทำหรือปฏิบัติบ่อยๆ
4. กิจกรรมเกี่ยวกับการสร้างหรือประดิษฐ์ หมายถึงกิจกรรมที่ทำแล้วจะมี

ผลงานที่ผลิตออกมาสำเร็จรูปชิ้นหนึ่งหรืออย่างหนึ่ง เช่น การทำโสตทัศนอุปกรณ์ อาจเป็นป้ายนิเทศ หุ่นจำลองแสดงภูมิประเทศ การปั้น วาด การประพันธ์ร้อยแก้ว ร้อยกรอง การแต่งเพลง เป็นต้น

5. การแสดงละครเหมือน กิจกรรมนี้มีมากในการสอนวิชาประวัติศาสตร์ วรรณคดีและภาษา โดยเฉพาะการฝึกทักษะในการพูด ช่วยให้นักเรียนได้ทบทวนความจำ ความเข้าใจและความคิดในเรื่องที่เรียน การแสดงอาจใช้เวลา 20-30 นาที กันเวลาเหลือไว้วิจารณ์และสรุป

การที่ผู้สอนจะนำกิจกรรมการเรียนการสอนมาใช้ ผู้สอนควรวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเหมาะสมและให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนนั้นๆ ด้วย ดังที่ สมชาย เทพแสง (2528: 22-24) ได้ให้ข้อเสนอแนะสรุปได้ว่า การเรียนการสอนแบบใหม่นั้น ครูและนักเรียนจะต้องวางแผนร่วมกัน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสอนและประกอบกิจกรรมมากขึ้น เพราะการวางแผนเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ ถ้าขาดการวางแผนกิจกรรมทั้งหลายอาจจะต้องล้มเหลวโดยง่าย หรืออาจไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนใช้ในขั้นตอนต่างๆ คือ การนำเข้าสู่บทเรียน การดำเนินการสอน การสรุปบทเรียน การวัดและประเมินผล และในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร นอกจากนี้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะต้องให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นๆ ต้องระบุเป้าหมาย ขั้นตอน ขั้นตอนรูปของกิจกรรมอย่างชัดเจน ให้เหมาะสมกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน พอเหมาะกับเวลา จัดได้หลายรูปแบบ ตลอดจนสามารถวัดผลสำเร็จของผู้เรียนได้ (สิริวรรณ ศรีพิพล 2528: 12-13)

จากความเห็นต่างๆดังกล่าวจะเห็นว่า การจัดให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาใดๆก็ตาม ย่อมมีความจำเป็น ผู้สอนสามารถเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนได้หลายอย่าง เพื่อที่จะใช้ในขั้นตอนต่างๆของการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงผู้เรียนและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดหรือดำเนินการกิจกรรมทุกครั้ง เพื่อสร้างความสนใจของผู้เรียนให้ตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา และจะเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ในโอกาสต่อไป นอกจากจะไม่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกเบื่อหน่ายแล้ว กิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดขึ้นอาจจะเป็นแนวทางให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการคิดกิจกรรมใหม่ๆขึ้นก็เป็นได้

จ. คำนึงการใช้สื่อการเรียนการสอน

สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะช่วยให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จด้วยดีก็คือ การใช้สื่อการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเรียนการสอนวิชาวิธีสอนภาษาไทยซึ่งจะต้องเกี่ยวข้องกับการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาและการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา นักศึกษาจึงควรจะมีส่วนในการผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอนร่วมกับอาจารย์ผู้สอน เพราะนักศึกษาจะต้องนำวิธีการเหล่านี้ไปใช้ในการสอนนักเรียนทั้งระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ที่สำคัญคือสื่อการเรียนการสอนจะช่วยให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการเร้าความสนใจ ทำให้เรียนรู้เนื้อหาได้ง่ายและรวดเร็วยิ่งขึ้น ดังที่ วิรุทธิ์ สีสภาพุทธิ์ (2520: 4-5) กล่าวว่า ครูที่ดีจะต้องไม่ใช่คำพูดอย่างเดียว ควรจะมีอุปกรณ์ต่างๆที่เหมาะสมมาประกอบการเรียนการสอนเพื่อให้เด็กสามารถจำเนื้อหาได้มากขึ้น อุปกรณ์บางอย่างครูอาจสอนให้เด็กทำก็ได้ จะทำให้เด็กเข้าใจบทเรียนยิ่งขึ้น การใช้อุปกรณ์ควรคำนึงถึงเนื้อหาและวิธีสอนตลอดจนรู้จักใช้วัสดุหลายๆอย่างตามความสามารถในการเรียนรู้ของเด็ก

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2523: 70-72) ได้กล่าวถึงความสำคัญของอุปกรณ์การสอนในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยไว้ว่า "... ไม่มีครูที่ไหนในโลกที่สามารถสอนนักเรียนให้ได้ผลดีโดยไม่มีอุปกรณ์การสอน... อุปกรณ์การสอนจะช่วยให้ครูมีความรู้แตกฉานกว่าศิษย์ ช่วยให้ครูคิดหาวิธีการหรืออธิบายต่างๆในการที่จะดำเนินการสอนให้น่าสนใจ เร้าใจ และให้นักเรียนเป็นคนช่างคิดช่างค้น..."

สิ่งที่ควรคำนึงถึงเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอน คือ การเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนและการจัดหาสื่อการเรียนการสอนมาใช้ จำนวน ความต้องการในการเรียนการสอน รวมทั้งความสะดวกในการผลิตและการจัดบริการด้านสื่อการเรียนการสอน ซึ่งจะเห็นได้จากที่ สุจริต เพ็ชรตอบ และสายใจ อินทร์พรหม (2523: 221-222) ได้เสนอไว้สรุปไว้ว่า การเลือกสื่อการเรียนการสอนนั้น จะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและสอดคล้องกับเรื่องที่จะสอน ตรงกับจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ เหมาะสมกับระดับอายุและสติปัญญา ความต้องการ ความสนใจของนักเรียน ตลอดจนเป็นการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียน ช่วยประหยัดเวลา ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้รวดเร็วยิ่งขึ้น เป็นสิ่งที่ทำได้ง่าย ครูสามารถทำเองได้ หรืออาจให้นักเรียนช่วยทำ

ขึ้นได้ ช่วยให้มีทัศนคติที่ง่าย ช่วยให้นักเรียนมีประสบการณ์กว้างขวางยิ่งขึ้น เกิดทักษะเพิ่มขึ้น ทำให้สนุกสนานเพลิดเพลินในการเรียน ได้ประโยชน์คุ้มค่า ราคาไม่แพงจนเกินไป

นอกจากนี้ สุจิต เพียรชอบ (2525: 84-85) ยังได้กล่าวถึงบริการด้านสื่อการสอน ในการสอนวิชาภาษาไทยไว้ อย่างน่าสนใจสรุปได้ดังนี้ การใช้สื่อการสอนประเภทต่างๆ ในการสอนวิชาภาษาไทยจะทำให้บรรยายภาคในชั้นเรียนมีชีวิตชีวา นักเรียนเข้าใจบทเรียนดีขึ้น เกิดความสนุกสนานในการเรียน ทางโรงเรียนจึงควรจัดบริการด้านสื่อการสอนให้แก่ครูภาษาไทย ซึ่งมีประเภทต่างๆดังต่อไปนี้

1. สื่อการสอนประเภทวัสดุ ซึ่งประกอบด้วย กระจกานคำ ป้ายนิเทศ กระจกานผ้าสาดี แผนที่ ลูกโลก บัตรคำ แถบประโยค ภาพวาด ภาพถ่าย โปสเตอร์ หุ่นจำลอง ของจริง สไลด์ फिल्मสตริป फिल्मภาพยนตร์ แผ่นเสียง เทปบันทึกเสียง
2. สื่อการสอนประเภทเครื่องมือ ได้แก่ เครื่องรับวิทยุ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องเล่นจานเสียง เครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ และเครื่องฉายภาพยนตร์
3. สื่อการสอนประเภทกิจกรรม ซึ่งได้แก่ การจัดป้ายนิเทศ การจัดกระเบาะทราย การจัดนิทรรศการ และการจัดการศึกษาออกสถานที่

สื่อการสอนเหล่านี้ บางชนิดครูอาจหามาได้ บางชนิดมีราคาแพงหายาก ทางโรงเรียนควรจัดบริการ โดยจัดหน่วยบริการสื่อการสอนขึ้น โดยบริการอย่างเต็มที่ และมีเจ้าหน้าที่ประจำ จัดบริการอย่างมีระเบียบ มีการเก็บรักษาและซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพดี บริการสะดวก รวดเร็ว จัดพาหนะในการขนย้ายเพื่อหุนแรงและมีความรวดเร็วยิ่งขึ้น

สุนันท์ สังข์อ่อง (2526: 17-18) เสนอหลักการเลือกใช้สื่อการสอนสอดคล้องกับที่กล่าวมาแล้วข้างกันสรุปได้ว่า การพิจารณาเลือกใช้สื่อการสอนแต่ละครั้ง ครูควรพิจารณาถึงความเหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ นักเรียนได้ข้อสรุปที่ถูกต้องและมีความเข้าใจหรือไม่ ช่วยเพิ่มประสบการณ์ให้แก่เด็กหรือไม่ เหมาะสมกับระดับความสามารถ ความสนใจ ความต้องการของผู้เรียนหรือไม่ มีความเที่ยงตรงในเนื้อหา ใช้การได้ดี คุ้มกับราคา คุ้มกับเวลา ตรงกับความต้องการที่จะให้นักเรียนร่วมกิจกรรมหรือไม่ ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจในช่วงเวลายานพอดควรหรือไม่

ความสำคัญของอุปกรณ์การสอนหรือสื่อการเรียนการสอนดังกล่าว สามารถนำมาประกอบการศึกษาในการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนแต่ละประเภท ซึ่ง สมพร มั่นตะสุกร (2526: 193-195) จัดประเภทของสื่อการสอนไว้ สรุปได้ดังนี้

1. ประเภทวัสดุ ได้แก่ วัสดุที่นำเสนอเรื่องราว มีหลายชนิด คือ กระดานชอล์ก กระดานผ้าดำดี กระดานนิเทศ กระดานแม่เหล็ก แผ่นที่และลูกโลก การ์ตูน โปสเตอร์ แผนภาพ กราฟ แผนภูมิ ตู้อักษรทัศน์ พิพิธภัณฑสถานโรงเรียน ของจำลอง ของตัวอย่าง ของจริง ภาพแขวนผนัง สมุดภาพ ภาพตัด ภาพสามมิติ ภาพเขียน ภาพวาด ภาพถ่าย บัตรคำ แถบ-ประโยค เวทีชีวิตจำลอง ส่วนวัสดุที่คงอาศัยเทคนิคอื่นประกอบ มี 7 ชนิด คือ แผ่นเสียง เทปบันทึกเสียง สไลด์ สไลด์จุลทัศน์ ฟิล์มสตริป ฟิล์มภาพยนตร์การศึกษา เทปบันทึกภาพ

2. สื่อการสอนประเภทเครื่องมือหรือโสตทัศนอุปกรณ์ จำเป็นสำหรับการสอนวิชาภาษาไทยระดับประถมศึกษาได้แก่ เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายสไลด์หรือฟิล์มสตริป เครื่องเล่นจานเสียง เครื่องเทปบันทึกภาพ เครื่องรับวิทยุ เครื่องฉายภาพทึบ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องฉายภาพจุลทัศน์ ระบบขยายเสียง เครื่องรับโทรทัศน์ โทรทัศน์วงจรปิด เครื่องสอน

3. สื่อการสอนประเภทเทคนิคหรือวิธีการ ได้แก่ กิจกรรมการสอนแบบต่างๆ คือ การเล่นละคร การแสดงบทบาทสมมติ การสาธิต การศึกษานอกสถานที่ การทดลอง การจัดนิทรรศการ การใช้เพลง การจัดกระเบาะทราย

บำรุง กลักรเจริญ และฉวีวรรณ กินาวงศ์ (2527: 244-256) กล่าวถึงคุณค่าของสื่อการสอนไว้สรุปได้ดังนี้ สื่อการสอนเป็นสิ่งที่ช่วยให้การถ่ายทอดความรู้ได้ผล เพราะมีคุณค่าดังต่อไปนี้คือ เป็นศูนย์รวมความสนใจ ช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์กว้างขวางยิ่งขึ้น ทำให้บทเรียนเป็นที่น่าสนใจ ทำให้นักเรียนมีประสบการณ์ร่วมกัน อธิบายสิ่งที่เข้าใจยากได้ง่าย และรวดเร็วยิ่งขึ้น ช่วยให้เข้าใจส่วนที่ลึกลับยิ่งขึ้น ประหยัดเวลา เรียนรู้ได้ถูกต้อง ช่วยส่งเสริมการคิดและการแก้ปัญหา นอกจากนี้ยังได้เสนอหลักการในการใช้สื่อการสอนให้เกิดผลดีที่สุด โดยคำนึงถึงหลักการตามขั้นตอนต่อไปนี้คือ

1. ขั้นเลือก ผู้สอนควรคำนึงถึงการใช้ให้ตรงกับจุดมุ่งหมาย เนื้อหา วัสดุ และความต้องการของผู้เรียน ประโยชน์ที่จะได้รับ สัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นต้น

2. ชั้นเตรียม ผู้สอนควรจัดหาสื่อไว้ให้พร้อม มีการทดลองใช้ นักแนะกับ
ผู้เรียนในกรณีที่ต้องการให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรมการใช้สื่อร่วมกัน

3. ชั้นโหดหรือชั้นแสดง โดยแสดงให้เห็นอย่างชัดเจน ไม่ใช่มากเกินไปจนความ
จำเป็น ใช้ในเวลาที่เหมาะสมพอที่ผู้เรียนจะจำได้

4. ชั้นคิดตามผล โดยการให้ผู้เรียนอภิปราย เขียนรายงาน หรือรายงาน
ปากเปล่า ค้นคว้าเพิ่มเติม จดนิทรรศการ เป็นต้น

การใช้สื่อการเรียนการสอนที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ต้องจัดเตรียมไว้ล่วงหน้า โดยครูผู้สอนหามาเองหรือผลิตเอง หรือร่วมมือกับผู้เรียนในการผลิตหรือจัดหา หรือ
ยืมจากแหล่งวิทยากรจากบริการสื่อการเรียนการสอนของสถานศึกษานั้นๆหรือรับบริการจาก
ที่อื่นๆ หรือใช้งบประมาณที่ได้รับจัดสรรมาใช้ในการผลิต ทั้งนี้ ผู้สอนจะต้องตรวจสอบทุกครั้ง
เพื่อไม่ให้เกิดอุปสรรคในการเรียนในระยะนั้น

นอกจากนี้ ก็เรค ราวน์ทรี (Derek Rowmtree 1983: 166-169) กล่าวถึง
หน้าที่ของสื่อการสอนไว้สรุปได้ว่า

โดยทั่วไปแล้วสื่อการเรียนการสอนจะช่วยในการเรียนของเด็ก โดยการไป
กระตุ้นความสนใจให้เด็กเกิดปฏิกริยาตอบสนอง แต่ถ้าจะวิเคราะห์ถึงคุณค่าของสื่อโดยการ
พิจารณาจากความต้องการพื้นฐานในเรื่องของสิ่งเร้าและการตอบสนอง เราจะพบหน้าที่และ
คุณค่าของสื่ออีกหลายประการคือ

- สร้างแรงจูงใจในการเรียน
- ช่วยในการจดจำความรู้พื้นฐานก่อนการเรียน
- กระตุ้นการเรียนรู้ในบทเรียนใหม่
- กระตุ้นให้เด็กได้แสดงพฤติกรรมตอบสนอง
- ช่วยให้ทราบผลย้อนกลับ
- ช่วยในการฝึกฝน

คุณค่าหรือหน้าที่ของสื่อการสอนยังมีอีกมาก แต่คุณสมบัติทั้ง 5 ประการนี้นับเป็น
คุณสมบัติที่สำคัญ ซึ่งในการเรียนการสอนหน้าที่และคุณสมบัติดังกล่าวมาแล้วนั้นอาจจะเกิดขึ้น
หลายอย่างในเวลาเดียวกัน

จากความเห็นในข้อเขียนข้างต้นนั้น ทำให้เห็นความสำคัญของการใช้สื่อการเรียน

การ/สอนวิชาวิธีสอนภาษาไทยคือจะช่วยลดปัญหาในการเรียนการสอนและนักศึกษายังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสอนของตน อีกทั้งจะเป็นแบบอย่างในการนำไปปฏิบัติจริงในโอกาสที่นักศึกษาทำหน้าที่เป็นครูได้อีกด้วย

ฉ. ก้านาการวัดและประเมินผล

ในระบบการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด เพราะการวัดและประเมินผลจะเป็นเครื่องช่วยให้ผู้สอนทราบข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมเบื้องต้นของผู้เรียน เพื่อจะได้จัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนอย่างเหมาะสม อีกทั้งเป็นการช่วยให้ผู้สอนสามารถกำหนดและปรับปรุงจุดประสงค์ในการเรียนการสอนได้ถูกต้องตามความเป็นจริง

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2523: 116-117) กล่าวถึงความหมายและหลักการวัดและประเมินผลสรุปได้ว่า มีผู้รู้หลายท่านได้ให้คำนิยามของการวัดว่า หมายถึงการกำหนดค่าที่เป็นจำนวนตัวเลข เพื่อแทนคุณสมบัติของวัตถุ สิ่งของหรืออื่นๆตามกฎเกณฑ์ของคุณสมบัติเหล่านั้น ซึ่งในการวัดทางการศึกษา เรามุ่งวัดในสิ่งที่เป็นนามธรรมจึงจำเป็นต้องอาศัยการวัดทางอ้อม และวิธีการวัดเป็นไปด้วยความซับซ้อน สำหรับคำว่า ประเมินผล หมายถึงกระบวนการตัดสินคุณค่า ของสิ่งของหรือการกระทำใดๆ โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานจึงเห็นได้ว่าการวัดและการประเมินผลมีความสัมพันธ์กันอย่างเด่นชัดที่ว่า การวัดนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผล

นอกจากนี้ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2523: 128-129) ยังได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวัดและประเมินผลไว้หลายประการสรุปได้ดังนี้คือ

1. ช่วยให้ผู้สอนทราบพฤติกรรมของผู้เรียนก่อนเข้าเรียน เพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนและเป็นพื้นฐานในการตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงของผู้เรียนอันเนื่องมาจากการสอนอีกด้วย
2. ช่วยให้ผู้สอนแนะและปรับปรุงเป้าหมายตามความเป็นจริงของผู้เรียนแต่ละคน
3. ช่วยให้ผู้สอนทราบถึงประสิทธิภาพของการสอน ว่าบรรลุถึงจุดประสงค์ของการสอนเพียงใด

4. ช่วยผู้สอนระบุ ประเมิน และปรับปรุงวิธีการสอนแบบต่างๆ
5. ช่วยให้ผู้สอนทราบสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน
6. ช่วยให้ผู้สอนเป็นแนวทางเพื่อการเปรียบเทียบระดับสัมฤทธิ์ผลระหว่าง

ผู้เรียน

7. ใช้เป็นข้อมูลวัดความสามารถในการที่จะเลื่อนชั้น
8. ช่วยให้ผู้เรียนทราบและมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายการสอน
9. ช่วยกระตุ้นผู้เรียนให้เรียนรู้เพิ่มขึ้น
10. ช่วยปลูกฝังผู้เรียนให้มีความสนใจในการศึกษาอย่างมีระบบ
11. ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน
12. ให้ประโยชน์ในการแนะแนวอาชีพ
13. ใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหาร เช่น การคัดเลือก
14. ใช้เป็นข้อมูลประกอบการประเมินผลหลักสูตร
15. เป็นประโยชน์ในการตรวจสอบสมมุติฐานและการวิจัยการศึกษา

จากความหมายและประโยชน์ของการวัดและประเมินผลนั้นต้องมีจุดประสงค์หรือ มีวัตถุประสงค์ที่แน่นอน คึงที่ สุจริต เพียรชอบ และส่ายใจ อินทรมหรรษ์ (2523: 235-236) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการวัดและประเมินผลการสอนภาษาไทยไว้สรุปได้ว่า

1. เพื่อทดสอบขั้นความรู้ทางภาษาไทย
 2. เพื่อแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆตามความสามารถทางภาษาของนักเรียนเอง
 3. เพื่อวัดพัฒนาการและสัมฤทธิ์ผลในการเรียนการสอนภาษาไทยของนักเรียน
 4. เพื่อให้ครูผู้สอนทราบว่าการสอนของคนมีประสิทธิภาพหรือไม่ เพื่อปรับปรุง
- การสอน
5. เพื่อให้ให้นักเรียนทราบผลการเรียน เป็นการทราบความก้าวหน้า จุดบกพร่อง และเป็นการปรับปรุงการเรียนของตน
 6. เพื่อให้ครูพิจารณาในการหาทางแก้ไขและสอนซ่อมเสริม
 7. เพื่อให้ให้นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียน
 8. เพื่อให้ได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทย
 9. เพื่อทราบข้อมูลในการเป็นแนวทางการให้คำปรึกษา
 10. เพื่อปรับปรุงวิธีการทดสอบให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรหม (2523: 242-245) ได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผลไว้สรุปได้ว่า ครูภาษาไทยควรรู้วิธีการวัดและสายวิธีประกอบกันดังนี้

1. การถาม-ตอบปากเปล่า
2. การสอบปากเปล่า
3. การสัมภาษณ์
4. การสนทนา โดยครูสนทนากับนักเรียนหรือให้นักเรียนสนทนากันหน้าชั้น
5. การอภิปราย
6. การประชุมกลุ่มย่อย
7. การสังเกตขณะนักเรียนร่วมกิจกรรม
8. การใช้แบบสอบถาม
9. การให้นักเรียนทำรายงาน เสนอผลการค้นคว้า
10. การใช้มาตราส่วนประเมินค่า
11. การบันทึกพฤติกรรมทางภาษาของนักเรียน
12. วัสดุโดยใจแผ่นภูมิแสดงแผนที่ต่างๆที่สั่งไว้
13. การสอบข้อเขียน ข้อสอบที่ใช้ควรจะมีทั้งแบบปรนัยและอัตนัย

นอกจากนี้อาจวัดผลโดยวิธีอื่น เช่น จากการวาดภาพประกอบการเรียนรู้วรรณคดี การแสดงบทบาท การแสดงละคร การโต้วาที การใช้สถานการณ์จำลอง การโถกถอนสติกล่า การตกแต่งป้ายนิเทศ

สุรศักดิ์ หลามมาลา (2524: 171-173) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการประเมินผล การสอนสรุปได้ว่า

อาจารย์อาจปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้นได้จากการได้รับการประเมินผลการสอนโดยนักศึกษา ด้วยการให้นักศึกษาพูดบ้างในขณะที่สอน อาจจะช่วยให้อาจารย์รู้จักที่จะแก้ไขวิธีสอนของตนและอาจช่วยให้อาจารย์เข้าใจสถานการณ์ได้ถี่ หรือการที่อาจารย์ตั้งคำถามแต่ละบทที่จะสอนให้นักศึกษาไปหาคำตอบมาล่วงหน้า แล้วนำมาอภิปรายในชั้น จะสามารถครอบคลุมเนื้อหาได้มากและทำให้การสอนมีชีวิตชีวามากยิ่งขึ้น การประเมินผลการสอนอาจทำได้หลายวิธี ดังนี้

1. อาจจะใช้แบบฟอร์มการประเมิน
2. ประเมินผลจากการสอบ โดยนำผลที่ได้มาปรับปรุงการสอน
3. ประเมินผลจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในห้องเรียน
4. เลือกสนทนากับนักศึกษา 2-3 คน เกี่ยวกับการสอน อาจจะได้แนวทาง

ในการปรับปรุงการสอนได้

5. หากอาจารย์คิดว่าทำให้ให้นักศึกษาประเมินผลการสอน อาจจะไม่สะดวก เชื่อถือ ก็ควรจะให้เพื่อนเป็นผู้ประเมินผล หรืออาจจะบันทึกวิธีการสอนลงเทปบันทึกภาพแล้ว ประเมินการสอนด้วยตนเองก็ได้

จุดประสงค์ของการวัดและประเมินผลที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การวัดและประเมินผลเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนการสอน โดยผู้สอนจะออกข้อสอบให้ครอบคลุมเนื้อหาครบทุกด้าน คือ ความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า (ทวีป อภิลิทธิ ม.ป.ป. : 52-53)

ส่วนในด้านวิธีการในการวัดและประเมินผลนั้น สามารถทำได้หลายวิธี และในการเรียนการสอนวิชาวิธีสอนภาษาไทยนั้นมีทั้งภาคปฏิบัติควบคู่กับภาคทฤษฎี การวัดและประเมินผลจึงควรใช้หลายวิธีประกอบกัน ซึ่งมีผู้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในเรื่องวิธีการวัดและประเมินผลที่สามารถนำมาใช้ได้กับวิชานี้หลายความคิดด้วยกันดังจะได้อธิบายต่อไปนี้

ระวีวรรณ ศรีศรีรามครัน (2525: 270) ได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลไว้ในเรื่อง "การนำหลักสูตร ไปใช้ในระดับโรงเรียน" ดังนี้

การวัดผลผลการเรียนการสอนในชั้นเรียนนั้น ครูจะต้องให้ความสนใจต่อความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียนอยู่ตลอดเวลา และควรจัดให้มีการทดสอบความรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ทราบผลก้าวหน้าของการเรียนอยู่เสมอ โดยการถามความรู้ของผู้เรียนในชั้นเรียน การสังเกต การมอบหมายงานให้ทำ และในปลายภาคเรียนก็จัดให้มีการสอบประจำภาคเรียน เพื่อทดสอบความรู้ของผู้เรียนโดยครูอีกด้วย

ผลที่ได้จากการวัดและประเมินผลนั้น จะเป็นเครื่องบ่งชี้ว่าจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่ครูได้กำหนดไว้และกิจกรรมต่างๆที่จัดขึ้นนั้นประสบความสำเร็จหรือไม่... และเป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องออกแบบทดสอบเป็น รวมทั้งประเมินผลคะแนนที่ได้มาด้วย

สำหรับวิธีวัดและประเมินผลความสามารถและพฤติกรรมของผู้เรียนนั้น มีอยู่หลายวิธีด้วยกัน เช่น จากการให้คะแนน จากการสังเกตของครู การเขียนรายงานของนักเรียน การตรวจสอบบันทึก รายงานหรือจากการแสดงออกในลักษณะต่างๆกันของผู้เรียน โดยการสาธิตหรือการแสดงความสามารถหน้าชั้นเรียน เป็นต้น นอกจากนี้ครูอาจจะทราบความสามารถของผู้เรียนได้จากการสัมภาษณ์ การตั้งคำถามให้ผู้เรียนตอบ การตรวจผลงานที่ให้นักเรียนปฏิบัติได้แก่ งานค่านฝีมือ ความสามารถทางดนตรี การวาดภาพ หรือการแสดงได้อีกด้วย

นอกจากนี้ เทอร์รี เทนบริงค์ (Terry D. Tenbrink) 1974: 120-124)

กล่าวถึงเทคนิคการวัดผลการศึกษาไว้ 4 ประการ สรุปได้ดังนี้

1. การสังเกต เป็นกระบวนการเข้าดูและการฟังโดยสังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกที่สำคัญ การสังเกตนี้จะช่วยคุณในค่านักข้อมูลด้านความรู้ ทักษะและทัศนคติของนักเรียน เช่นการร้องเพลง การวาดรูป
2. การสืบสวนสอบสวน คือการถามข้อมูลที่สำคัญที่ได้ ได้แก่ ความคิด ทัศนคติ ความเข้าใจของแต่ละบุคคล เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ เป็นต้น
3. การวิเคราะห์เป็นกระบวนการของการแยกแยะสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกเป็นส่วนๆ ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหาวิชา การวิเคราะห์พฤติกรรม เช่น วิเคราะห์งานที่นักเรียนทำ เพื่อดูว่านักเรียนเรียนรู้ได้รวดเร็วเพียงใด จกจำสิ่งที่เรียนและสามารถนำสิ่งที่เรียนไปใช้ได้ก็เพียงใด วิธีการที่ใช้ได้แก่ การมอบหมายให้นักเรียนทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง
4. การทดสอบ เป็นเทคนิคสำคัญในการรวบรวมข้อมูลทั้งในค่านความรู้ ทัศนคติและทักษะของบุคคล เครื่องมือสำคัญคือ แบบทดสอบทั้งที่ครูสร้างขึ้นเองและแบบทดสอบมาตรฐาน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การวัดและประเมินผลดังกล่าวข้างต้นนั้น พอจะประมวลได้ว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดในระบบการเรียนการสอน ตั้งแต่วัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินผล วิธีการและเทคนิคต่างๆในการวัดและประเมินผล ตลอดจนการออกข้อสอบหรือแบบทดสอบชนิดต่างๆ จะทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนของผู้สอนการเรียนของผู้เรียนและนักศึกษาจะได้นำความรู้ด้านการวัดและประเมินผลวิชาวิธีสอนภาษาไทยไปใช้ในการสอนวิชาภาษาไทยได้อีกด้วย

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ก. งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิชาวิธีสอนภาษาไทยยังไม่มีผู้ใดทำมาก่อนจึงจะกล่าวถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย พฤติกรรมการสอนวิชาภาษาไทย หลักสูตรภาษาไทย การใช้วิธีสอนและสื่อการเรียนการสอนภาษาไทยในวิทยาลัยครู ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับวิชาวิธีสอนภาษาไทยในค่าน จุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหา วิธีสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน ตลอดจน การวัดและประเมินผล

ณรงค์ อ้วนทอง (2521: 105-120) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง "การผลิตและการใช้ครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา" กลุ่มประชากรคือผู้บริหารในสถาบันผลิตครูในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยครูที่ผลิตครูภาษาไทยระดับปริญญาตรีจำนวน 13 คน และกลุ่มตัวอย่างประชากรจากสถาบันที่ใช่ครู จำนวน 782 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า การผลิตครูภาษาไทยระดับมัศึกษานั้น สถาบันผลิตครูรับนโยบายจากเจ้าสังกัด ค่าเป็นการผลิตครูให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาระดับชาติและสนองความต้องการของสังคมทั้งในค่านปริมาณและคุณภาพและได้มีการประสานงานกันระหว่างสถาบันผลิตครูปริญญาตรีด้วยกัน ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรการผลิตครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา ผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาไทยส่วนใหญ่เห็นว่า หลักสูตร 4 ปี เหมาะสมดีแล้วและเห็นว่าสถาบันผลิตครูควรผลิตครูที่สามารถสอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาได้ทั้ง 2 ระดับ ผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาไทยเห็นว่าหลักสูตรควร เน้นวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา วิชาเฉพาะภาษาไทยและวิชาวิธีสอนภาษาไทยเท่าๆกัน ในค่านการสอนวิชาวิธีสอนภาษาไทย และครูภาษาไทยส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดให้ผู้เรียนได้เรียนวิชาวิธีสอนทั่วไป 1 รายวิชา และวิชาวิธีสอนภาษาไทยโดยเฉพาะอีก 1 รายวิชา ส่วนวิธีสอนที่ผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาไทยใช้ในการสอนคือ วิธีสอนแบบบรรยายและต้องการให้ผู้เรียนใช้วิธีสอนแบบอภิปรายและการสาธิตไปปฏิบัติจริงเมื่อประกอบอาชีพครู อีกทั้งเห็นว่าในการเรียนการสอนวิชาวิธีสอนภาษาไทยควรให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น และในการเรียนการสอนในสถาบันการผลิตครูควร เน้นภาคปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎีและควรมีการปลูกฝังทัศนคติที่ดีและจรรยาบรรณของอาชีพครูให้แก่ผู้เรียนอีกด้วย

ในปีเดียวกัน พัทธนา ชิตีเสรี (2521: 103-114) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ
 ปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยตามหลักสูตรปริญญาตรีของสภาการฝึกหัดครู
 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย
 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาวิชาเอกภาษาไทยในวิทยาลัยครู
 เกี่ยวกับค่านิยมของกลุ่มวิชา การบริหารหลักสูตร การดำเนินการสอนของอาจารย์
 เนื้อหารายวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผลและการจัด
 บุคลากร โดยใช้ตัวอย่างประชากรจากวิทยาลัยครู 10 แห่ง ประกอบด้วยผู้บริหาร 30 คน
 อาจารย์ 50 คน และนักศึกษา 251 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม สรุปผลการวิจัย
 ได้ดังนี้คือ จำนวนหน่วยกิตของกลุ่มวิชาต่างๆเหมาะสมแล้ว ยกเว้นสัดส่วนของวิชา
 หลักภาษาและภาษาศาสตร์ต่อการใช้ภาษา ต่อวรรณคดีที่ยังไม่เหมาะสม เนื่องจากหลักสูตร
 เน้นวรรณคดีมากเกินไป ในค่านิยมเลือกวิชาจากหลักสูตร นักศึกษาไม่มีโอกาสเลือกอย่าง
 เสรี แต่เป็นการบังคับเลือก เพราะวิชาอื่นๆไม่เปิดสอน และในค่านิยมวิชาที่มีเนื้อหา
 ซ้ำซ้อนกันคือวิชาบาลีสันสกฤตที่ใช้ในภาษาไทยที่ซ้ำซ้อนกับวิชาภาษาต่างประเทศในภาษาไทย
 และวิชาการศึกษาแบบเรียนภาษาไทยซ้ำซ้อนกับวิชาภาษาต่างประเทศในภาษาไทย สำหรับ
 กิจกรรมการเรียนการสอน วิธีที่ไร้ประโยชน์ที่สุดก็คือการบรรยายและการให้นักศึกษาค้นคว้าทำ
 รายงาน และสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนคือ ห้องสมุดภาษา สื่อการสอนที่
 ไร้มากที่สุดคือเทปบันทึกเสียง รูปภาพ หุ่นจำลอง ส่วนในค่านิยมวัดและประเมินผล วิธีที่
 ไร้ประโยชน์ที่สุดคือ การให้นักศึกษาค้นคว้าทำรายงาน ข้อสอบที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผล
 เป็นข้อสอบแบบอัตนัยและปรนัย

พวงเล็ก อุทธะ (2523: 57-71) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการประเมินผล
 หลักสูตร ระดับปริญญาตรีวิชาเอกภาษาไทยของวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร 3 แห่ง โดย
 มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญที่จะศึกษาความเหมาะสมของจุดประสงค์ เนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ใน
 หลักสูตร ศึกษาประสิทธิภาพในการใช้หลักสูตรค่านิยมการเรียนการสอน วิธีสอน การใช้สื่อ
 การเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร กลุ่มประชากรคืออาจารย์และนักศึกษา
 ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2522 วิชาเอกภาษาไทยระดับปริญญาตรีทั้งหมด ในวิทยาลัยครูทั้ง 3
 แห่ง คือ วิทยาลัยครูพระนคร วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยาและวิทยาลัยครูสวนสุนันทา
 ผลการวิจัยปรากฏว่า สาเหตุที่นักศึกษาเลือกเรียนวิชาเอกภาษาไทยเพราะชอบมากกว่า
 วิชาอื่น และเมื่อเรียนจบหลักสูตรแล้วรู้สึกชอบภาษาไทยมากขึ้น ในค่านิยมวิชาภาษาไทย

สอดคล้องกับหลักสูตรภาษาไทยค่อนข้างมาก เนื้อหาวิชาภาษาไทยซึ่งเป็นวิชาบังคับมีเนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียนก็แล้ว จำนวนหน่วยกิตของวิชาเอกวิชาโท วิชาที่พอรู้และวิชาพื้นฐานเหมาะสมก็แล้ว แต่โอกาสที่นักศึกษาจะเลือกวิชาเลือกมีน้อย เกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน อาจารย์เตรียมการสอนค่อนข้างมาก ส่วนวิธีสอนมักใช้วิธีบรรยาย และให้นักศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง วิธีที่ใช้ค่อนข้างมากคือ ทำงานเป็นกลุ่มและการอภิปราย วิธีสอนที่ใช้น้อยที่สุดคือการสอนแบบสืบสวนสอบสวนและแบบศูนย์การเรียน สาเหตุที่ทำให้การเรียนการสอนภาษาไทยได้ผลไม่เต็มที่คือ อาจารย์สอนไม่เข้าใจ มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรปานกลาง กิจกรรมที่จัดมากคือกิจกรรมนิทรรศการ สื่อการสอนที่ใช้มากกว่าสื่อการสอนทุกชนิดคือ หนังสือ ตำราต่างๆ

จุมพล วัฒนบุญ (2524: 139-159) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง "การศึกษาพฤติกรรมการสอนภาษาไทยของอาจารย์ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคใต้" โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะทราบพฤติกรรมการสอนภาษาไทยพื้นฐานของอาจารย์ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคใต้ว่ามีพฤติกรรมโดยทั่วไป เป็นอย่างไรและนักศึกษาที่มีพื้นฐานทางด้านวิชาเอกภาษาไทยกับวิชาเอกอื่นๆมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันหรือไม่ และเพื่อจัดสำคัญพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ถามความต้องการของนักศึกษาโดยส่วนรวม เครื่องมือคือแบบสำรวจพฤติกรรมการสอนของอาจารย์และใช้อัตราส่วนร้อยละวิเคราะห์พฤติกรรมการสอน ใช้ความถี่ของผู้ตอบแบบสอบถาม จัดอันดับความสำคัญของพฤติกรรม โดยใช้กลุ่มประชากรที่เป็นนักศึกษาจำนวน 1878 คนและอาจารย์ 31 คน ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการสอนของอาจารย์โดยทั่วไป เป็นไปในทางบวกทั้งสิ้น โดยส่วนใหญ่แก่นักศึกษาระเบินไปในทางบวกสูงกว่าทางลบอย่างชัดเจน ทั้งนี้มีเพียงบางค่านที่นักศึกษาระเบินไปในทางบวกสูงกว่าทางลบไม่มากนัก คือ คำนการเตรียมการสอน คำนการเสริมแรงในการเรียน การหาวิธีสอนหลายๆแบบและการใช้อุปกรณ์การสอน นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษาที่มีลักษณะต่างกัน ส่วนใหญ่ประเมินพฤติกรรมการสอนไม่แตกต่างกัน ยกเว้นเพียงบางค่านคือ คำนการใช้วิธีสอนหลายแบบ คำนการเตรียมการสอนและการประเมินผล ที่นักศึกษาหญิงประเมินในทางบวกมากกว่านักศึกษาชาย ในคำนการจัดอันดับพฤติกรรมการสอนที่นักศึกษาต้องการ อันดับแรกคือนักศึกษาต้องการให้อาจารย์มีความเป็นกันเอง อันดับที่สองคือ การใช้วัสดุทกและาลวิธีการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสนใจทเรียนและต้องการให้อาจารย์มีอารมณ์ดี เยือกเย็น ยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นอันกับสาม

ใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสมและตรงกับจุดมุ่งหมายของบทเรียนมาช่วยในการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนมีวินัยในตนเอง ทดสอบย่อยเพื่อประเมินผลการเรียนการสอน สำหรับความต้องการของนักศึกษา นักศึกษาต้องการให้อาจารย์มีพฤติกรรมที่ดีในด้านต่างๆตามลำดับความสำคัญ ดังนี้ พฤติกรรมในด้านบุคลิกภาพดี ด้านนิสัยที่ดี ด้านคุณธรรมของครูและด้านความรู้ดี

อยู่สุข ท้าวไร (2524: 103-114) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนภาษาไทยของอาจารย์ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคกลาง จากการประเมินของนักศึกษาที่มีความแตกต่างกันในเรื่อง เพศ วิชาเอก พื้นฐานการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และศึกษาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่มีความแตกต่างกันในเรื่อง เพศ วุฒิ อายุ และประสบการณ์ในการสอน ประชากรที่ใช้เป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยจำนวน 23 คน และนักศึกษาจำนวน 1,673 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาทุกกลุ่มประเมินพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ไปในทางบวกเป็นส่วนมาก และข้อที่นักศึกษาประเมินในทางบวกสูงสุดตรงกันทุกกรณีได้แก่ มีความยุติธรรม เตรียมเนื้อหาและมีความรู้ในวิชาที่จะสอน การเปรียบเทียบและยกตัวอย่างในการอธิบาย การรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน การอธิบายให้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้งเมื่อมอบหมายงานให้ทำ การใช้กระดานดำประกอบการสอนอย่างเหมาะสม การให้ความไว้วางใจผู้เรียนและการซักถามผู้เรียนในขณะที่สอน แต่พฤติกรรมการตรวจให้คะแนนผลงานทันที นักศึกษาประเมินออกมาทางลบ ส่วนความต้องการของนักศึกษานั้น ปรากฏว่า นักศึกษาร้องขอให้อาจารย์มีคุณสมบัติเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอน ด้านคุณลักษณะส่วนตัว ด้านการตั้งใจและการเสริมแรงและด้านการเสนอเนื้อหาในการดำเนินการสอน ตามลำดับ

ปานพันธ์ จันทรัตน์ (2524: 66-77) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนวิชาเอกภาษาไทยด้าน การตั้งใจของอาจารย์วิทยาลัยครู เชียงราย วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ วิทยาลัยครู เชียงใหม่ และวิทยาลัยครู พิบูลสงคราม ประชากรที่ใช้คืออาจารย์ที่สอนวิชาเอกภาษาไทยจำนวน 15 คน และนักศึกษาที่เรียนกับอาจารย์ในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 424 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามวัดพฤติกรรมการสอนด้านการตั้งใจ ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์มีพฤติกรรมการสอนวิชาเอกภาษาไทยด้านการตั้งใจโดยรวมมีปริมาณต่างกัน โดยที่อาจารย์มีพฤติกรรมการสอนด้านการตั้งใจด้วยการสนับสนุนให้นักศึกษามีการค้นคว้าเป็นปริมาณมากที่สุด รองลงมาคือมีระดับเสียงและจังหวะในการพูดเหมาะสม พียงชัดเจน

ส่วนการที่อาจารย์มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ นักศึกษา
ต้องการเป็นอันดับสุดท้ายเหมือนกัน

ภัทรา วัชรินทร์พร (2524: 195-208) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาพฤติกรรมการ
การสอนภาษาไทยของอาจารย์ในกลุ่มวิทยาลัยครูนครหลวง โดยใช้กลุ่มตัวอย่างคือ อาจารย์
ผู้สอนวิชาวิธีสอนภาษาไทย 25 คน และนักศึกษา 1,629 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษา
ประเมินพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ไปในทางบวกเป็นส่วนมาก และข้อที่นักศึกษาประเมิน
ทางบวกสูงสุดตรงกันทุกกรณีได้แก่ มีความยุติธรรม การเตรียมเนื้อหา และมีความรอบรู้ใน
วิชาที่สอน การเปรียบเทียบและการยกตัวอย่างในการอธิบาย การรับฟังความคิดเห็นของ
ผู้เรียน การอธิบายให้แจ่มแจ้งเมื่อมอบหมายงานให้ทำ การใช้กระดานคำประกอบการสอน
อย่างเหมาะสม การให้ความไว้วางใจผู้เรียนและการซักถามผู้เรียนในขณะสอน ในด้าน
ความต้องการของนักศึกษานั้น นักศึกษามีความต้องการให้อาจารย์มีพฤติกรรมที่ดีในด้าน
บุคลิกภาพ การสอน ความรู้ มนุษย์สัมพันธ์และมีคุณธรรม ความประพฤติกี่ ส่วนด้านที่นักศึกษา
ประเมินผลทางลบมากกว่าทางบวก คือการตรวจให้คะแนนผลงานทันที รายงานผลความ
ก้าวหน้าทางด้านการเรียนการสอน และให้กำลังใจแก่ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ และในเรื่อง
การใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของบทเรียนมาช่วยในการเรียนการสอน

นักรพร สุทราย (2524: 117-138) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอน
ของอาจารย์ภาษาไทยในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มประชากรที่ใช้คือ
อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยจำนวน 38 คน และนักศึกษาจำนวน 2,948 คน เครื่องมือที่ใช้
คือแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่ประเมินทางบวกมากที่สุด
นั้นคือ เตรียมเนื้อหาและความรอบรู้ในวิชาที่จะสอนเป็นอย่างดี ให้ผู้เรียนเป็นผู้กระทำหรือ
มีส่วนร่วมในการกระทำกิจกรรมการเรียนการสอน รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน อธิบายให้
ผู้เรียนเข้าใจวิธีปฏิบัติอย่างแจ่มแจ้ง ใช้กระดานคำประกอบการสอนอย่างเหมาะสมและเพียงพอ
พอถือว่าผู้เรียนทุกคนสามารถรับผิดชอบในการเรียนของคนและซักถามผู้เรียนในขณะสอน
ส่วนพฤติกรรมที่ผู้เรียนประเมินทางลบมากที่สุดคือ ให้ห้องสมุดจัดเตรียมเอกสาร ตำราและ
วัสดุค้างๆที่แนะนำให้ผู้เรียนใช้ประกอบการเรียน มีวิธีสอนหรือกิจกรรมหลายแบบ ตรวจให้
คะแนนอย่างรวดเร็ว รายงานผลความก้าวหน้าทางด้านการเรียนและให้กำลังใจแก่ผู้เรียน
อย่างสม่ำเสมอ มีการซักถามและติดตามความก้าวหน้าของงานที่มอบหมายให้นักเรียนทำ

ส่วนพฤติกรรมที่มีปริมาณน้อยที่สุดคือ เชื้อวิทยากรมาให้ความรู้แก่นักศึกษา และเมื่อแยกพิจารณาแต่ละค่านพบว่าอาจารย์มีพฤติกรรมการสอนค่านการจูงใจในค่านบุคลิกภาพเป็นปริมาณมากที่สุด รองลงมาคือค่านวิธีสอน และค่านที่มีปริมาณน้อยที่สุด คือการให้นักศึกษารู้อผลสำเร็จในการเรียน สำหรับอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน พบว่า อาจารย์มีพฤติกรรมการสอนค่านการจูงใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการของนักศึกษาพบว่า นักศึกษาต้องการให้อาจารย์ใช้พฤติกรรมการสอนค่านการจูงใจในค่านบุคลิกภาพมากที่สุด รองลงมาคือค่านวิธีสอน

เอมอร เนียมน้อย (2524: 66-80) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนภาษาไทยค่านการจูงใจของอาจารย์ในวิทยาลัยครูนครสวรรค์ วิทยาลัยครูกำแพงเพชร วิทยาลัยครูตรังคีรีและวิทยาลัยครูลำปาง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ อาจารย์ผู้สอนวิชาเอกภาษาไทยจำนวน 19 คน และนักศึกษาที่เรียนกับอาจารย์ในกลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 333 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามวัดพฤติกรรมแบบมาตราส่วนประเมินค่า 3 ช่วง และแบบสอบถามพฤติกรรมการสอนค่านการจูงใจที่นักศึกษาต้องการมีลักษณะการจักลำคัมตามคุณค่า ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์มีพฤติกรรมการสอนวิชาเอกภาษาไทยในค่านการจูงใจโดยส่วนรวมในปริมาณแตกต่างกัน โดยอาจารย์มีพฤติกรรมในการแต่งกายเหมาะสมกับอาชีพเป็นปริมาณมากที่สุด พฤติกรรมที่อาจารย์มีเป็นปริมาณน้อยที่สุดคือการเชื้อวิทยากรมาให้ความรู้แก่นักศึกษา เมื่อพิจารณาการได้พฤติกรรมของอาจารย์ในแต่ละค่านพบว่า อาจารย์มีพฤติกรรมการสอนค่านการจูงใจในค่านบุคลิกภาพเป็นปริมาณมากที่สุด ส่วนพฤติกรรมการสอนค่านการจูงใจที่อาจารย์มีปริมาณน้อยที่สุดคือค่านการให้รางวัลและการลงโทษ สำหรับความต้องการของนักศึกษาในพฤติกรรมส่วนรวมพบว่า นักศึกษาต้องการให้อาจารย์ใช้พฤติกรรมการสอนค่านการจูงใจในค่านวิธีสอนมากที่สุด ส่วนพฤติกรรมที่ต้องการให้อาจารย์ใช้น้อยที่สุดคือ การให้รางวัลและการลงโทษ

ในมีต่อมา จิระภพ สุคันธกาญจน์ (2525: 133-141) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการที่มีต่อวิชาภาษาไทยบังคับสำหรับวิชาเอกโปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพครูสอนภาษาไทยกลุ่มวิทยาลัยครูภาคใต้ เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 276 คน เป็นครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ผลการวิจัยพบว่า ผู้เข้ารับการอบรมสามารถบรรลุความมุ่งหมายของหลักสูตร

ในระดับสูงกว่าปานกลาง วิชา ท.413 (สัมมนาการใช้ภาษาไทยในปัจจุบัน) เป็นวิชาที่มีความเหมาะสมสูงกว่าวิชาอื่นๆ ในด้านการบรรลุความมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา ผู้ให้การอบรม และการนำไปใช้เป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพของผู้เข้ารับการอบรม วิชา ท.341 (วรรณกรรมปัจจุบัน) มีความเหมาะสมสูงกว่าวิชาอื่นในด้านการวัดและประเมินผล แต่มีความเหมาะสมต่ำกว่าวิชาอื่นในด้านการนำไปใช้เป็นประโยชน์ต่ออาชีพของผู้เข้ารับการอบรม สำหรับวิชา ท.352 (การศึกษาแบบเรียนภาษาไทยระดับประถม-มัธยม) มีความเหมาะสมกว่าวิชาอื่นในด้านการบรรลุความมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา ผู้ให้การอบรมและการวัดและประเมินผล ส่วนด้านความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นต่างกัน ผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่เห็นว่า จำนวนรายวิชาภาษาไทยบังคับสำหรับวิชาเอกมีความเหมาะสมดีแล้ว แต่มีปัญหาเรื่องเวลาที่ใช้ในการอบรมแต่ละรายวิชามีน้อย แหล่งค้นคว้าและหนังสือสำหรับค้นคว้ามามีไม่เพียงพอ เนื้อหา มีมากและบางวิชากำหนดหนังสือให้อ่านมากเกินไป

ในปีเดียวกัน มานิตา ศรีสาคร (2525: 143-155) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับโครงการเสนอจัดตั้งศูนย์วิทยบริการการเรียนการสอนภาษาไทยในวิทยาลัยครูเทพสตรี เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างประชากรคืออาจารย์ภาษาไทยวิทยาลัยครูเทพสตรีจำนวน 16 คน อาจารย์ภาษาไทยโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 116 คน และนักศึกษาที่ผ่านการฝึกสอนวิชาภาษาไทยจำนวน 50 คน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มประชากรทั้ง 3 กลุ่ม ส่วนใหญ่มีและใช้สื่อการสอนประเภทสิ่งพิมพ์ คือ หนังสือหลักสูตร แผนการสอน นิตยสาร วารสาร หนังสือพิมพ์และคู่มือครู ส่วนวัสดุที่ทุกกลุ่มใช้ตรงกันคือ กระดาษคำและรูปภาพ สื่อการสอนประเภทอุปกรณ์คือ เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องอัดสำเนา เครื่องถ่ายสำเนา เครื่องบันทึกเสียงแบบคลื่นและสื่อการสอนประเภทวิธีการและกิจกรรมที่ทุกกลุ่มใช้ตรงกันคือ การอภิปราย การโต้วาที การสาธิต เกมและเพลง สื่อการสอนประเภทสิ่งพิมพ์ที่ทุกกลุ่มเห็นความสำคัญและมีความต้องการใช้มากที่สุดคือ หนังสือหลักสูตร ส่วนสื่อการสอนประเภทอื่นๆนั้นเห็นความสำคัญและต้องการใช้อยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ ปัญหาการใช้สื่อการสอนประเภททั้งสามกลุ่มระบับัญหาในเรื่องการขาดงบประมาณในการจัดซื้อ ขาดความรู้ ความชำนาญในการผลิต สื่อการสอนมีจำนวนจำกัด โรงเรียนไม่พร้อมที่จะให้ใช้สื่อการสอน และขาดเจ้าหน้าที่ช่วยบริการการใช้สื่อการสอน ในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์วิทยบริการการเรียนการสอนภาษาไทยในวิทยาลัยครูเทพสตรีนั้น อาจารย์และนักศึกษา

มีความเห็นสอดคล้องกันว่าควรดำเนินการจัดตั้งและบริการที่ทองการไ้รับจากศูนย์มากที่สุด คือบริการให้ยืมสื่อการสอนภาษาไทย การจัดทำรายชื่อสื่อการสอนต่างๆให้เป็นระบบ ตลอดจนการจักรรวบรวมเทปบันทึกเสียงเกี่ยวกับวิชาภาษาไทย ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสังกัดของศูนย์วิทยบริการนั้น ส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีฐานะเป็นแผนกหนึ่งของศูนย์บริการการสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษาซึ่งวิทยาลัยครูเพชรบุรีมีอยู่แล้ว เพราะมีความพร้อมค่านบุคคล อุปกรณ์และสถานที่และสามารถอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานศูนย์วิทยบริการ การเรียนการสอนภาษาไทยได้เป็นอย่างดี

ชวลิต บุญกิติ (2525: 85-93) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับโครงการเสนอเพื่อจัดนาฏการประกอบการสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรีวิชาเอก-โท ภาษาไทย ในวิทยาลัยครูกลุ่มนครหลวง เครื่องมือคือแบบสอบถาม ประชากรคือผู้บริหาร 20 คน อาจารย์ 54 คน และกลุ่มตัวอย่างประชากรคือนักศึกษาวิชาเอก-โทภาษาไทยจำนวน 197 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษามีความเห็นสอดคล้องกันว่านาฏการมีได้ประกอบการสอนภาษาไทยนั้น ประกอบด้วยการแสดงละครพูด การจักรระบวนแม่เทียนพรรษา การอ่านทำนองเสนาะ การอ่านบทสนทนา การแสดงการละเล่นพื้นเมือง และการทายปริศนา ทาทาง รายวิชาที่ใช้ นาฏการประกอบการสอนนั้นได้แก่ วิชาวรรณคดีการละคร วิธีสอนภาษาไทย สัมมนาการใช้ภาษาไทย วรรณกรรมปัจจุบัน ขึ้นตอนในการใช้นาฏการประกอบการสอน ส่วนใหญ่เห็นว่าใช้ในการนำเข้าสู่บทเรียนและวิธีการก็คือ ให้นักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ให้อิสระในการเลือกนาฏการและแบ่งกลุ่มรับผิดชอบ ทั้งสามกลุ่มเห็นสอดคล้องกันว่า การใช้นาฏการประกอบการสอนภาษาไทยให้ผลดีในระดับมาก ปัญหาและอุปสรรคได้แก่ สภาพห้องเรียนไม่เหมาะสม อาจารย์ขาดทักษะในการใช้นาฏการและใช้เวลาในการเตรียมมาก เกี่ยวกับโครงการเสนอเพื่อจัดนาฏการประกอบการสอนภาษาไทย ผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาเห็นด้วยกับการเสนอโครงการนี้และเสนอให้จักรการแสดงปีละครั้ง ประมาณ 3-5 วัน โดยแสดงในแบบของวิพิธทัศนา ควรประชาสัมพันธ์ไปยังวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาคและโรงเรียนมัธยมทั่วไป โครงการเสนอเพื่อจัดนาฏการประกอบการสอนภาษาไทย สำหรับนักศึกษาปริญญาตรีวิชาเอก-โท ภาษาไทย ในวิทยาลัยครูกลุ่มนครหลวง ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ และระยะเวลาในการดำเนินการและแสดง กิจกรรมทางค่านนาฏการต่างๆ การประเมินผล และผลที่คาดว่าจะได้รับ

ในปีต่อมา แนน้อย คงคารา (2526: 77-91) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา เกี่ยวกับโปรแกรมการพัฒนาสมรรถภาพครูสอนภาษาไทยในโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการในวิทยาลัยครูภาคใต้ เครื่องมือคือแบบสอบถามใช้ตามประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรรวม 275 คน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการฝึกอบรม วิธีการอบรม ความเหมาะสมของหลักสูตร การวัดและประเมินผล การบริการของวิทยาลัยครูและประโยชน์ที่ผู้รับการอบรมได้รับ ทั้งผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทุกด้าน ผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมากเช่นเดียวกันในเรื่อง ผู้ให้การอบรมมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับวิชาที่สอนและเอาใจใส่ในการฝึกอบรม กำหนดจุดประสงค์ของการเรียนการสอนแต่ละวิชาอย่างชัดเจน ใช้วิธีสอนเหมาะสมกับลักษณะวิชา ด้านเนื้อหาวิชา เนื้อหาในหลักสูตรเพียงพอที่จะเป็นพื้นฐานในการศึกษาชั้นสูงต่อไป หลักสูตรเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้รับการฝึกอบรม วิธีสอนมีความเหมาะสมกับความมุ่งหมายและเนื้อหาวิชา ด้านที่เกี่ยวกับประโยชน์ต่าง- มีความคิดเห็นตรงกันในระดับมากในเรื่อง การฝึกอบรมเป็นการยกสถานภาพของวิชาชีพครูให้สูงขึ้น เพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้รับการฝึกอบรม ผู้รับการอบรมมีความรู้ทางวิชาการเพิ่มขึ้น สามารถพัฒนาตนเองในด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถนำความรู้ที่ได้รับนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่วนข้อที่มีความเห็นสอดคล้องกันในระดับน้อยได้แก่ ผู้รับการอบรมมีเวลาเพียงพอ สำหรับการค้นคว้าทำรายงานและศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ในเรื่องให้ผู้เข้ารับการอบรมนำวิธีสอนแบบใหม่ๆมาใช้ และเรื่องเวลาที่กำหนดในหลักสูตรเหมาะสมกับเนื้อหาแต่ละวิชา ตลอดจนหลักสูตรเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมเลือกเรียนได้ตามความถนัดและความสนใจ

จากผลการวิจัยดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ในการเรียนการสอนวิชาวิธีสอนภาษาไทย ในวิทยาลัยครู มีส่วนเกี่ยวข้องกับทั้งพฤติกรรมการสอนและความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนในค่านจุดประสงค์ เนื้อหา วิธีสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ตลอดจนปัญหาในค่านต่างๆ เป็นส่วนที่ผู้เรียนผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องจะต้องพิจารณานำไปปฏิบัติ หรือแก้ไขในส่วนที่เป็นปัญหาต่อไป

ข. งานวิจัยต่างประเทศ

การเรียนการสอนวิชาวิธีสอนภาษาไทยในวิทยาลัยครูนั้น เกี่ยวข้องกับการสอนของอาจารย์และพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ และเกี่ยวข้องกับการเรียนวิธีสอนและการปฏิบัติการสอนหรือการฝึกสอนของนักศึกษา ตลอดจนการทดลองการสอน ซึ่งเกี่ยวข้องกับงานวิจัยต่างประเทศ ดังจะกล่าวต่อไปนี้

สตีเฟน โรมิน (Stephen Romine 1978: 139-143) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสอนที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ขึ้น โดยได้สำรวจความคิดเห็นของอาจารย์จำนวน 268 คน และนักศึกษาจำนวน 1,237 คนจากคณะต่างๆของมหาวิทยาลัยโคโรลาโด ผลปรากฏว่า บรรยากาศการสอนที่ดี ที่จะสามารถทำให้การสอนมีประสิทธิภาพที่สำคัญมี 40 ข้อ แบ่งเป็นด้านต่างๆได้ดังนี้

1. ด้านบุคลิกภาพของผู้สอน เช่นผู้สอนเป็นคนกระฉับกระเฉง มีอารมณ์ขัน มีความกระตือรือร้น สนใจวิชาที่ตนเองสอน
2. ด้านการจัดและเตรียมการสอน เช่น การเตรียมการสอนเป็นอย่างดีชี้แจงให้ผู้เรียนทราบถึงวัตถุประสงค์ในวิชาที่เรียน รวมทั้งแนะนำหนังสืออ้างอิงต่างๆ
3. ด้านผลการสอนที่ผู้เรียนได้รับ เช่น ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากความตั้งใจจากวิชาที่ผู้เรียนเลือก ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียน มีใช้เป็นเพียงผู้ฟังแต่เพียงอย่างเดียว
4. ด้านการเสนอเนื้อหา เช่น พูกรับขายซักเจน ใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนคิด
5. ด้านการประเมินผล การนำข้อมูลย้อนกลับ และการเสริมแรงทางการเรียน เช่น เมื่อมีการทำรายงานหรือสอบ เมื่อตรวจแล้ว ผู้สอนจะต้องรีบแจ้งผลให้ผู้เรียนรู้ และมีการชี้แจงด้วยว่า ทำไม่ผลจึงเป็นเช่นนั้น
6. ด้านการช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติม เช่น มีการจัดหาเวลาเพื่อสอนผู้เรียนเป็นกลุ่มพิเศษ

ชาร์ล ยูจีน ลูค (Charles Eugene Luke 1975: 6101-A)

ได้ทำการสำรวจการสอนภาษาอังกฤษแก่นักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยเท็กซัสเหนือในประเทศสหรัฐอเมริกา เกี่ยวกับความคิดเห็นในการแก้ไขมีเหตุของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ พบว่า มีปัญหาในด้านความเหมาะสมของห้องเรียน ความสามารถในการสอน

ภาษาอังกฤษ พบว่า มีปัญหาในด้านความเหมาะสมของห้องเรียน ความสามารถในการสอนของครู และในเรื่องเนื้อหาวิชาที่จัดสอน นักศึกษามีความสนใจและอยากจะเรียนเนื้อหาที่สอดคล้องกับความต้องการของตน

หลุยส์ เอส ไวฮ์ล (Louis S. Wohl 1972: 2700-A)

ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการสอนศิลปะภาษาโดยใช้สื่อผสม ในการสอนวิชาวรรณคดีในโรงเรียนมัธยม ผลการวิจัยพบว่า การเรียนภาษาจะได้ผลดีที่สุด เมื่อเนื้อหาในบทเรียนสามารถรวมทักษะการสอนทั้ง 4 อย่าง เข้าไว้ด้วยกัน คือ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน

เออร์เนส อี โลห์แมน และคณะ (Ernest E. Lohman

and others 1969: 346-359) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของนักศึกษาฝึกสอนระดับมัธยมศึกษา ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐโอไฮโอใช้กลุ่มตัวอย่าง 60 คน ซึ่งฝึกสอนระหว่างปีการศึกษา 1965-1966 แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน ใ้รับการฝึกวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนในระหว่างการเรียนระเบียบวิธีสอนก่อนจะออกฝึกสอน อีกกลุ่มหนึ่งไม่ได้รับการฝึก ได้ตรวจสอบพฤติกรรมการสอนของนักศึกษาฝึกสอน โดยใช้ผู้สังเกต 2 คน การสังเกตเชื่อมั่นได้ 0.76 สังเกตการสอน 6 ครั้ง ครั้งละ 20 นาที ใช้ระเบียบวิธีการสังเกตที่ปรับปรุงมาจากระบบของแพลนเคอร์ ผลปรากฏว่า นักศึกษาฝึกสอนกลุ่มทดลอง มีความสามารถแสดงพฤติกรรมแตกต่างจากกลุ่มควบคุม คือกลุ่มที่ได้รับการฝึก จะกำหนดและความคุมพฤติกรรมการสอนของตนเองได้ โดยการใช้พฤติกรรมในการจูงใจ ยอมรับทั้งความคิดเห็นกระตุ้นและใช้แนวคิดของผู้เรียน ตลอดจนใช้คำถามมาก และใช้การบรรยายเนื้อหาวิชาน้อยลง

ฟรานซิส เอมมานูเอล เบลลิซเซีย (Francis Emanuel

Bellizia 1985: 1599-A) ได้ศึกษาผลของการนำเทคนิคและทฤษฎีการละคร ไปใช้ในการสอน โดยเฉพาะการใช้ละครแบบอังกฤษหรือละครสร้างสรรค์ของอเมริกา เครื่องมือในการทดลองครั้งนี้ใช้วิธีการศึกษาและหาข้อมูลอย่างมีคุณภาพโดยเข้าไปมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน โดยการสังเกต การสัมภาษณ์ การสนทนาอย่างไม่เป็นทางการ การอภิปราย แบบสอบถามและการฝึกปฏิบัติ เพื่อหาความสำคัญของการทดลองใช้การละครในการเรียนการสอนและการปรับปรุงเทคนิคการสอนในรูปของศิลปการแสดง และจากการได้ทดลองปฏิบัติ 2 ครั้งของครูและนักเรียน ปรากฏผลดังนี้คือ ครูเห็นความจำเป็นในการ

ปรับปรุงเทคนิควิธีสอนโดยเห็นว่าควรเพิ่มการใช้เทคนิคการละครในการสอนในโรงเรียน ทั้งครูและนักเรียนที่มีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติ ได้ยืนยันสมมุติฐานของการวิจัยว่า การนำ การละครมาใช้สอนในโรงเรียนเท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันยังมีไม่มากพอ

จากการศึกษาครั้งนี้สรุปได้ว่า ในชั้นเรียนที่ทองการความคิดสร้างสรรค์ นั้น ครูควรได้รับการฝึกอบรมและฝึกปฏิบัติทั้งระยะสั้นและระยะยาวเกี่ยวกับการนำละคร มาใช้ในการสอนซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของโปรแกรมการสอนสำหรับนักศึกษาครูในวิทยาลัย หรืออาจจะเป็นการอบรมครูประจำการก็ได้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการเน้นให้เห็นความสำคัญของ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการนำละครมาใช้ในการสอนจึงน่าจะมีการขยายโปรแกรม การสอนในมหาวิทยาลัย ซึ่งอาจจะหมายถึงการเปิดสอนวิชาการแสดง การใช้นำเรื่อง การพูดหรือกระบวนการสร้างสรรค์อื่นๆ

ในก้านสื่อการเรียนการสอน มัวโรซ์ บี แคมป์ (Maurice B. Camp 1958: 155) ได้ศึกษาองค์ประกอบของการใช้โสภทศนูปกรณ์ของครู เพื่อศึกษาว่าอะไรเป็น ปัจจัยสำคัญในการใช้โสภทศนูปกรณ์ของครู ผลการวิจัยพบว่า

1. การใช้โสภทศนูปกรณ์และระดับความรู้ในการใช้ของครูมีความ สัมพันธ์กัน คือ ครูที่มีความรู้มากจะใช้มาก
2. ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การใช้โสภทศนูปกรณ์ในสมัยที่เป็น นักศึกษาฝึกหัดครูมีอิทธิพลต่อการใช้ในขณะที่เป็นครู
3. ผู้บริหารและครูเชื่อว่า วิชาโสภทศนศึกษาเบื้องต้นมีความจำเป็น ควรบังคับให้ครูเรียนทุกคน
4. โดยทั่วไปแล้วสื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนยังมีไม่พอเพียง

โรเบิร์ต แอล โพลิตเซอร์ (Robert L. Politzer 1970: 30-31) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนพบว่า การสอนภาษาให้ได้ผลดีนั้น ครูต้องเลือกใช้ สื่อการเรียนการสอนที่ทีและเหมาะสมกับบทเรียนให้มากที่สุด ไม่ควรช่วยนักเรียนมากเกินไป การสอนที่ตีขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของครูด้วย

ในก้านการประเมินผล จอห์น บีชเชอร์ ทาลแลน (John Beecher Tallent 1962: 2392) แห่งมหาวิทยาลัยเทนเนสซี ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ ปัญหาของการประเมินผล วิธีสอนหลักภาษาอังกฤษ แบบเก่าและแบบใหม่ ผลของการวิจัย สรุปได้ว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบเน้นกฎเกณฑ์มีความสามารถในการจดจำแยกแยะ

ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ที่จะดูว่า จะมีความแตกต่างกันหรือไม่ ถ้าแยกผู้เรียนชั้น 10 ออก เป็น 2 กลุ่ม แล้วสอนวิชาภาษาอังกฤษแบบเก่าคือแบบเน้นกฎเกณฑ์กลุ่มหนึ่ง กับสอนแบบใหม่คือแบบเน้นโครงสร้างอีกกลุ่มหนึ่ง เปรียบเทียบดูประสิทธิภาพของวิธีสอน 2 วิธีนี้ ว่านักเรียนจะมีความสามารถในการจำและตีความประโยคได้ก็ต่างกันเพียงไรและเพื่อสำรวจทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนหลักภาษาอังกฤษจาก 2 วิธีนี้ว่าวิธีใดจะทำให้ นักเรียนมีทัศนคติต่อการเรียนวิชาหลักภาษาอังกฤษที่ดีที่สุด ผลของการวิจัยสรุปได้ดังนี้ คือ นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบเน้นกฎเกณฑ์ มีความสามารถในการจดจำแยกแยะประเภทของประโยค เรียนวิชาหลักภาษาอังกฤษได้ดีกว่า และมีทัศนคติที่ดีต่อวิชานี้มากกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบเน้นโครงสร้างเล็กน้อย

จูน ทราวิส ลัสเตอร์ (June Travis Luster 1980: 3537-3538-A) ได้ศึกษามลของการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียนต่อการบวนการปฏิสัมพันธ์ของนักศึกษาฝึกสอนและเด็กนักเรียน ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการของตัวแปรที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนของนักศึกษาฝึกสอนซึ่งฝึกในโครงการการปฏิบัติในชั้นเรียน ตัวแปรที่มีลักษณะเฉพาะของความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับนักเรียนประกอบด้วย หลักเกณฑ์ในการควบคุมนักเรียนของครูฝึกสอน ความดีของพฤติกรรมงานของนักเรียน ความดีของการนำยุทธศาสตร์การปฏิบัติในชั้นเรียนมาใช้ให้เป็นประโยชน์ของครูฝึกสอนระหว่าง การฝึกใช้ประสบการณ์ การฝึกปฏิบัติในชั้นเรียนที่ศึกษานี้ เน้นทฤษฎีและประยุกต์เทคนิคโดยการสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียน ใช้สถานการณ์จำลองของปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน ส่งเสริมยุทธศาสตร์การจัดการในชั้นเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ไว้เป็นนักศึกษาฝึกสอน 12 คน แบ่งเป็น 6 คู่ เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม นักศึกษาคงกล่าวได้ผ่านการฝึกการปฏิบัติในชั้นเรียน 15 สัปดาห์เท่าๆกัน ผลการวิจัยพบว่า การฝึกปฏิบัติการจัดการในชั้นเรียนมีความจำเป็นสำหรับนักศึกษาฝึกสอน เพราะการฝึกดังกล่าวช่วยให้ครูฝึกสอนมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้เรียนสูงกว่าผู้ไม่ได้ฝึก อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากงานวิจัยต่างประเทศดังกล่าว จะเห็นว่า พฤติกรรมการเรียนการสอน เทคนิคการสอน การใช้สื่อการสอน ตลอดจนการทดลองสอนแบบต่าง ๆ นั้น เป็นการค้นคว้าวิจัยเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ทั้งผู้เรียนและอาจารย์ผู้สอน ได้ประโยชน์จากการวิจัยเหล่านี้เพื่อประกอบการเรียนการสอนในชั้นเรียนระดับสูง เนื้อหา วิธีสอน การจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน รวมทั้งการวัดและประเมินผล ตลอดจนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ต่อไป